

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX.

Ljubljana, 3. junija 1937

Štev. 22.

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtak. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Tel. št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: 1/2 leta 20 din, 1/4 leta 10 din, 1/8 leta 5 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. — ROKOPISOV ne vračamo, ne frankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 din znamko. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpna petinast vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetra in širina 55 mm) din 7.—. Med oglasi stane vsaka petinast vrstica din 4.50. Notice: vanjska beseda din 2.—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0.50. Oglasni davek povsod se posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Danes:
Resničen
Ijubezenski roman
(Gl. str. 3)

Ali je možno prijateljstvo med moškim in žensko?

Na vprašanje: »Zakaj ga imaš tako rada? Zakaj jo tako ljubiš?« bi najbrže vsi zaljubljeni in zaljubljenke odgovorili: »Ker je on... ker je ona.«

Odgovor, ki ne pojasni ne prijateljstva in ne ljubezni, saj so skrivnostna nagnjenja teh vezi nerazložljiva. Težko razumemo ljubezen svojih bližnjih, še težje prijateljstvo. Kakor ljubezen doživimo lahko tudi prijateljstvo na prvi pogled. Pri ljubezni se srečno najdejo naši čuti, pri prijateljstvu pa naša srca in naš razum.

Skupna nagnjenja in podobne misli lahko zvežejo dva človeka v prijatelja. To prijateljstvo bi bilo pa kaj kratko, ako se ne bi oba prijatelja trudila, da ga z ljubeznijo in dobro voljo tudi ohranita. Nič ni nevarnejšega kakor misel: »Moj prijatelj je, torej lahko računam z njim, kakor se mi zdi.«

Lahko si do prijatelja odkritosrečno, nikakor pa ne predrzen ali celo surov! Prijateljem je lažje kakor zaljublencem, vendar je tudi med pravima prijateljema možna ljubosumnost. »Lahko imaš druge prijatelje, toda jaz naj bom prvi.« pravi dober prijatelj. Njegova zahteva je naravna in upravičena. V prijateljstvu iščemo zaupanja in varnosti, in dobimo jo le tedaj, če nas ima prijatelj res najrajši.

Ali smo lahko do svojega prijatelja docela odkritosrečni? Odkritost in kritika sta večkrat potrebni, pravi prijatelj ju bo znal izraziti dovolj previdno in nežno, da ne bo ranil prijateljevega občutljivega ponosa.

Prijatelj naj bo naš svetovalec in naš zaupnik. Vsak človek začuti včasih potrebo, da bi potožil in zaupal svoje težave nekemu, ki ga bo razumel in potolažil.

V ljubezni se izogibljemo zaupnosti, ker hočemo ugajati; bojimo se prevelike odkritosti, da ne bi izdali svojih slabih strani in izgubili ljubljeno bitje. Pri prijateljih je težje: lahko si vse povesta, pa vendar nič slabega ne misli drug o drugem. »Molčal bom kakor grob,« bi moralo biti geslo vsakega pravega prijatelja.

Ali je možno prijateljstvo med moškim in žensko? Že neštokrat obravnavano vprašanje, a pravega odgovora nanj še zmerom nimamo. Pravi, da ženska ni zmožna tako globoko in čistega čustva in da se v prijateljstvo med moškim in žensko prej ali slej vtikotapita čutnost in ljubezen, da ga razdere ljubosumnost in da ženski razum ni za prijateljstvo.

Jaz pa verujem v prijateljstvo med moškim in žensko, ker sem ga sam doživel. Morda je res na dnu tega čistega čustva tudi čutnost, toda ali je to tako zlo? Razlika miselnosti obeh spolov tudi ni nepremagljiva zapreka. Moški in ženski razum se dopolnjujeta, ne moreta pa drug z drugim tekmovali, kakor mnogi ljudje napak mislijo. Najlepše je prijateljstvo, ki se razvije iz ljubezni v srečnem zakonu. To je menda najgloblje in najlepše čustvo, ki ga je zmožno človeško srce.

Ali naj ostanemo tudi slabemu in nevednemu prijatelju zvesti? Poznam čudovito pesem o prijateljstvu,

Razgled po svetu

Na robu prepada

Nevarnost evropske vojne je srečno minila. — Zakaj so si Nemci sami polskali zadoščenje. — Zmaga demokracije na Nizozemskem

V Ljubljani, 2. junija.

In spet smo šli mimo roba prepada — tako si je mislil pač marsikdo, ko je bral ali v radiu poslušal o najnovejših dogodkih v španskih vodah. Prepada naj bi bila nova svetovna vojna...

Na prvi pogled je res tako kazalo. Toda popišimo rajši najprej dogodke same!

Sredi preteklega tedna so letala valencijske vlade napadla z bombami italijanske vojne ladje, zasidrane pred Mallorco, in več mornarjev ubila in ranila. Italijani so se takoj pritožili pri londonskem odboru za nevmešavanje v špansko vojno in ostro protestirali proti početju valencijske vlade. Republikanci so se opravičili, zraven pa izgovarjali, da se italijanske ladje nimajo pravice muditi v španskih teritorialnih vodah. Tako se je že zdelo, da se bo nevarni incident mirno poravnal — tem bolj, ker so se podobni dogodki že nekajkrat pripetili tudi angleškim in francoskim vojnim ladjam (takrat po krivdi nacionalistov), a sta se i London i Pariz takisto zadovoljila samo s protestom.

Zal ni ostalo pri tem edinem napadu!

V nedeljo 30. maja so vse nemške radijske postaje razglasile novico, da sta dve letali valencijske vlade spet bombardirala, to pot nemško okopnico »Deutschland«, zasidrano v pristanišču otoka Ibiza, kakšnih 200 km vzhodno od Valencije. Dve bombi sta padli na palubo, ena od niju v jedilnico mostva, in ubili 26 mornarjev, 95 jih pa nevarno ranili. Okopnica je sicer ostala še zmerom sposobna za manevriranje; odplula je v Gibraltar in oddala ranjence v tamkajšnje bolnišnice.

Tako so o stvari poročali Nemci. Nekoliko drugače trdi valencijska vlada. Kar koj naj povemo, da po sodbi nevtralnih angleških in francoskih listov njena teza ni videti posebno verjetna.

spesnil jo je angleški pisatelj Kipling. Povem naj vam jo v nekaj besedah:

Med tisoč ljudmi jih devet sto devet in devetdeset misli le na svoj blagor, a zadnji, tisoči se bo pripravljeno kar najnesebičnejše žrtvovati za nas. Hrabro nas bo branil, pogumneje kakor brat in če nas ne bo mogel rešiti, bo šel tudi v smrt z nami. Prezrl bo naše slabosti in napake in ko nas bo vseh devet sto devet in devetdeset nevednih zapustilo, nam bo stal ob strani in nam kazal pot.

Ako vam je sreča naklonjena in vam privede na pot tega tisočega zvestega prijatelja, se ga oklenite z vsem srcem in z vso ljubeznijo. Nič na svetu vam ga ne more nadomestiti!

André Maurois

Vojvoda Windsorski in mrs. Warfieldova (Simpsonova) sta se danes poročila na francoskem gradu Candéju. Slika ju kaže na vrtu gradiča kmalu po vojvodovem prihodu na Francosko.

Republikanci namreč trde, da je nemška okopnica prva začela obstreljevati obe španski letali. Pač pa drži drugi del valencijske izjave, da namreč nemška okopnica v teh vodah nima kaj početi, ker vrši pod nadzorstvo francosko brodogradnjo in ne nemško. Vrh tega je bila okopnica po trditvah republikancev zasidrana v luki, te pravice pa ne bi bila imela niti tedaj, če bi dejansko vršila pomorsko nadzorstvo, ker nihče ne more nikomur dati pravice, da bi se mudil v španskih teritorialnih vodah, t. j. v pasu 3 milj od obrežja.

Ne glede na vse te navedbe in izgovore valencijske vlade ostane slej ko prej pribito, da so rdeča letala bombardirala nemško vojno ladjo in ubila mnogo nemških mornarjev. Vsak politični otrok ve: tudi če bi bili španci imeli moralno in materialno pravico za takšno početje, ne bi bili smeli to storiti baš te dni, ko je že vse kazalo, da se bo španska državljanska vojna dala vendar že postopno likvidirati. Republikanci so naredili veliko psihološko napako; z eno samo nepremišljeno potezo so tvegali, da si pripravijo ves kapital naklonjenosti, ki so si ga nabrali zadnje mesece v demokratskih državah.

Te izgube so jih rešili — Nemci mi!

Medtem ko je že ves svet trepetal in pridrževal dih, kaj bo Hitler naredil — starejši ljudje so se pomnili napetosti ozračja junija i julija 1914 po sarajevskem atentatu in njegovih usodnih posledicah — je že prišel nemški odgovor, tutalen, kakor smo jih pri Nemcih že vajeni, a vendar hkratu idi vzlic vsej diplomatski nezasišaniosti odrešili: ne da bi bili pokazali resda počasnega, a vendar za vse civilizirane države obveznega diplomatskega postopka po vloženih pritožbi, so Nemci kratkoma poslali svoje vojno brodovje pred republikansko špansko luko Almerio in jo tako dolgo obstreljevali, dokler niso rdeče baterije obmolknile. Da je bilo mnogo mrtvih in ranjenih, to se ve. Precej več kakor na »Deutschlandu«, kajpada. In stokrat in stokrat več škode, akisto kajpada.

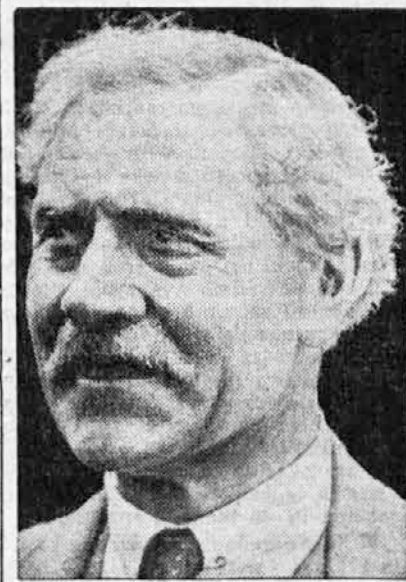
A to ni tisto strašno, pred čimer je svet zgrozil; tega je že vajen. Medenela je prvi mah kri ljudem

v žilah spričo nezasišaniosti, da gre vojno brodovje neke države obstreljevat obrežna mesta druge države — s katero NI v vojnem stanju! Kaj vse bomo še doživeli v tej tolikanj žalostnih senzacij polni španski vojni?

No, drugih hujših posledic po vsej priliki ne bo; republikanci se bodo hočeš nočeš morali zadovoljiti s platonskim protestom v Ženevi — in zadeva pojde počasi v arhiv.

Za to smo gori v svoji sebičnosti zapisali kruto besedo o odrešilnosti nemškega napada na Almerio: Nemci so morali dobiti vidno zadoščenje za obstreljevanje svoje okopnice, sicer bi trpel ugled njihovega Führerja in narodnega socializma sploh. Moral se je najti ventil, ki bo omilil preveliko napetost. Da je za tak ventil služilo obstreljevanje tujega mesta brez vojne napovedi, je sicer hudo žalostno za Nemce in sramotno za našo napredno dobo sploh — še zmerom je pa manj žalostno, kakor če bi se bilo to zgodilo po vojni napovedi.

Evropske vojne torej še ne bo. Baš gori popisani dogodki so najboljši dokaz za to. Če bi bili Nemci pripravljeni za vojno, bi bili zdaj imeli najlepšo priložnost, da jo sprožijo po vseh pravih mednarodnih diplomacijah — podobno kakor leta 1914. avstrijska vlada. Za tako reč je imeniten povod nesporemljiv ultimatum, Nemci ga niso poslali: dokaz, da se vojne boje. Lepše priložnosti zanjo najbrže ne bo več, ker postaja Anglija od dne do dne bolj oborožena. Torej se v doglednem času ne bi bilo bati novega evropskega požara. (Da so

Ramsay MacDonald, dosedanji predsednik tajnega državnega sveta, je odstopil skupaj z Baldwinom in se je umaknil v zasebno življenje. Po strankarskem pripadništvu socialist, se je svojim nekdanjim političnim prijateljem pred nekaj leti zelo zameril, ko je razcepil laburistično stranko in stopil v britansko nacionalno vlado.

se Nemci s svojim početjem zamerili posebno Angležem in Američanom, jih ta trenutek ne boli preveč; hujše bi bilo, če bi se hitlerizem zameril doma!

Tak se nam zdi nauk bombardiranja »Deutschlanda« in Almerije. Hladno in logično smo ga izluščili iz krvavih dogodkov zadnjih dni. Toda ko smo v svoji sebičnosti zadovoljno zapisali nujni sklep, da vojne še ne bo, nas je obsla rdečica sramu spričo lastnega cinizma: kako, le kako se more sodobno človeštvo veseliti miru, če naj ga pa odkupujejo s svojo nedolžno

Predsednik japonske vlade general Hata je pod pritiskom parlamentarnih strank podal ostavko.

krvjo otroci, matere in starci večeraj v Guernici, danes v Almeriji? In jutri —?

Nova angleška vlada

Brez krize, brez mešetarnjenja so Angleži te dni dobili novo vlado. Njen dosedanji predsednik Stanley Baldwin se je bil namreč že lani sklenil umakniti s političnega prizorišča, kakor hitro bo kronanje opravljeno. (Kajne, čudno, nerazumljivo: nekje na tem zmešanem svetu imajo ministrskega predsednika, ki gre sam, iz lastnega nagiba z vlade — v času svojega največjega ugleda in moči...)

Novi predsednik angleške vlade je postal po že prej sklenjenem dogovoru Neville Chamberlain, mlajši brat pred nekaj tedni umrlega Austena. Politika nove vlade se ne bo spremenila.

Zanimivo je, da je prevzel vojno ministrstvo dosedanji aglini prometni minister Hore Belisha (mimogrede: prvi Žid, ki je v novejši angleški zgodovini dobil ta resor). Tudi to velja omeniti, da je dosedanji mornariški minister sir Samuel Hoare, znan po Hoare-Lavalovem posredovalnem predlogu v abesinski vojni, napredoval za notranjega ministra in da je na njegovo mesto prišel dosedanji vojni minister Duff Cooper, velik frankofil. Važni resor zunanega ministristva je ostal z Anthonyjem Edenom na čelu nedotaknjen.

Demokratska zmaga na Holandskem

Danes teden so imeli na Nizozemskem parlamentarne volitve. Končale so se v znamenju velike zmage sedanje demokratske vlade: v in s porazom holandskih narodnih socialistov. Najbolj je napredovala rimsko-katoliška državna stranka (31 mandatov, leta 1933. pa 28) in protirevolucionarna stranka dosedanjega predsednika vlade dr. Colijna (17:14). Druga najmočnejša holandska stranka, socialni demokrati, so ostali s 23 mandati na starem (22 mandatov leta 1933.).

Holandski hitlerjevci so sicer dobili 4 poslanci (leta 1933. nobene-ga), toda ta uspeh je samo navidezen. Pred dvema letoma so namreč dosegli pri občinskih volitvah 294.000 glasov, to pot pa samo 171.000; izgubili so torej v dveh letih 123.000 glasov ali 42%!

Za Belgijo Nizozemska: na severu se jasni! Observer

ODOLO
zobna pasta

Obloge prosti zobje so najboljše varstvo proti zobnemu kamnu in gnolbi. Odol zobna pasta oprosti vaše zobe obloge.

Odlična pasta za zobe

ZRČALO

naših dni

Ljubi kruhek

Po poti, ki se vije proti Urbanu, sem videl pred hišnimi vrati sključenega starčka, ki je pravkar izprosil košček kruha.

Ustavim ga, mu dam miloščino in vprašam, ali je zadovoljen s kruhom, ki ga je bil prejel od kmeta. Odgovori mi: »Če bi le vedno kruhek bilo! Dolgo sem zrl za sključenim starčkom, ki ni imel nikjer strehe, pa je le modro odgovoril. J. F., Maribor

Naš up in naša nada...

Mesec maj je posvečen Mariji. Njeni oltarji so okrašeni z dišečimi cveticami in zelenjem. Človek se vrača iz cerkve pomirjen, v srcu pa nosi upanje, da bo vendarle nekoč prišel srečnejši čas.

Zadnjič sem šel v cerkev. Ker je bila precej napolnjena, sem ostal bolj zadržan. Za menoj je stalo precej mladih fantov in deklet. Sicer pravijo, da mladina ne prihaja rada v božji hram, vendar za šmarnice je izjema! Razlika je tudi v tem, da je nekoč stala spredaj, danes pa zadaj. Mogoče se je cerkev zamerila mladini, ali pa narobe.

Na žalost moram priznati, da me ta nadobudna mladina ni razveselila. Počutil sem se kakor v zakotni gostilni med kvantici. V hiši, kjer se nešteto ljudi kesa svojih grehov, sem slišal izraze, ki ne bi delali čast navadnemu postopaku, od katerega ne pričakujemo boljšega.

Orgle so igrale in ljudje so peli. Revni ljudje v solzni dolini so peli pesem hvale in čiščenja.

Nekam čudne glasove sem čul za seboj. Prislusnil sem. Čisto natanko sem slišal melodijo znane popevke: »Skladka mala Marijana«.

To je naš up in naša nada!

E. K., Lj.

»Bitte, wie spät ist?«

Zadnjič sem šla s svojo materjo v mesto. Na pločniku sem nehote par korakov zaostala in si ogledala nekoliko izložbo, tako da se je zdelo ko da grem z njo. Kar se ustavim pred njo, dve dobro oblečeni štirinajstletni dekleti in jo v nekam šepavi nemščini povprašata po času. Mama jima pove, dekleti se zahvalita in jadno odbrzita dalje. Ko prideta do mene, izbruhneta v smeh.

»Pa sva jo! Glej, zdaj pa vprašajva še tistega gospoda tamle, gotovo bo mislil, da sva Nemki!«

In razposajenki sta odhiteli dalje. Moja mama se je jezila, ko je zvedela za potegavščino, oče se je smejal, neki tujec je skomignil z rameni, kaj pa rečete vi, gospod urednik?

(Mladina je pač mladina — op. stroje-piske.) Nuška, Lj.

Otrok in gostilna

Na binkoštno nedeljo proti 9. uri zvečer smo sedeli v boljši restavraciji ob postaji na Gorenjskem. Pri neki mizi je v družbi sedel tudi mlajši zakonski par z 2- do 3letno hčerko. Otrok je kljub ponovnim in precej glasnim opominom svojih staršev nadaljeval svoje akrobacije po stoleh, kar je pa seveda motilo tudi zabavo mamic. Zato ga je, namesto da bi odpravila to motenje in nesla otroka k počitku domov, kar bi bilo zanj že skrajni čas, pošteno tresnila po tistem delu telesa, ki je za to določen, in mu s tem odprla seveda vse razpoložljive registre. Stvar je zbudila precej pozornosti in ogorčenja, ki ga je pa zgledna mati zavrnila s ponosno gesto in izjavo: »Svojege otroka lahko nabijem, kadar se meni zdi!«

Pa recite, ali nismo dobro podkovani v vzgojeslovju in obnašanju? F. B., Sk.

Ga je že ujela...

Danes si želijo mladeniči prostosti. Kljub temu pa ne morejo živeti brez ljubezni — brez ženske. To so ženske nvidele!

Srečal sem starega znanca. V ti. volskem gozdu sva sedla na klop. Moj znanec se je močno spremenil, od kar se nisva videla. Vprašal sem ga: »Kaj ti je, kaj razjeda tvojo mladost?«

Pogledal me je in čez čas dejal: »Nekako pred tremi meseci sem spoznal na šmarni gori dekle. Zaljubljen sem se vanjo kakor še v nobeno in zdaj pričakujem otroka! Ne vem, kako je do tega prišlo. Njeni starši pravijo, da jo moram vzeti za ženo.«

Zanimal sem se za preteklost dekleta, pa ni nič dobrega... Včeraj sem zvedel od njene prijateljice, da ji je bodoča nevesta rekla: »Sem ga že ujela!«

Kaj naj pričakujemo od takega zakona? E. K., Lj.

Važna poročila

Društva lastnikov listov kraljevine Jugoslavije

Od 20. do 24. maja t. l. se je vršil na Dunaju kongres Mednarodnega združenja lastnikov in direktorjev listov. Poleg drugih vprašanj je bilo na dnevnem redu posebno vprašanje oskrbe listov s papirjem. Kongres je ugotovil, da je cena papirja na vsem svetu začela hitro naraščati, in sicer na Finskem (kjer je cena papirja najnižja) za 10 odstotkov, v drugih državah pa od 60 do 100 odstotkov; tako tudi v Avstriji, odkoder jugoslovansko časopisje naroča papir.

Zaradi vojnega ozračja in oborožitve, ki traja že več kot leto dni, so surovine že od meseca avgusta 1936 razprodane, tako da ostane za izdelavo papirja le malenkost.

Kongres je ugotovil ta dejstva in proučil vse predloge Društev lastnikov listov vsega sveta. Sklenil je, da imajo vsa združenja v skladu z razmerami v svoji državi določiti število

strani listov, ker se je zaradi sedanjih razmer bati, da bi zmanjkalo papirja za liste. Kongres je ugotovil, da so cene listov v večini držav v mesecu aprilu in v začetku meseca maja poskočile, največ zaradi draginje papirja; kongres prepriča vsem združenjem, da to vprašanje pozneje uredijo, obenem s podražitvijo oglasov in opustitvijo brezplačnih objav oglasov, knjižnih beležk, notic in dr.

Do 1. junija t. l. morajo združenja lastnikov listov vseh držav sporočiti centralni upravi Mednarodne federacije lastnikov listov v Zürichu, kaj so v tem pogledu storila in kako je pri njih s papirjem.

Dalje je kongres sklenil, da bodo trije člani uprave prepotovali severne dežele in Kanado in sestavili poročilo o papirju in o surovinah, ker preti v današnjih razmerah nevarnost, da papirja ne bo zadosti niti za tekoče leto...

Bata kupuje zemljo v Južni Srbiji

Tovarna Bata je kupila v Južni Srbiji tri vasi in bo smotno gojila bombaž in sviloprejke

Beograd, 1. junija

Beograjsko »Vreme« poroča, da so zastopniki tovarne Bata kupili v Južni Srbiji v okolici Strumice tri vasi in sicer od ljudi, ki se bodo v kratkem preselili v Turčijo. To so vasi Amzali, Jeni Mahala in Canakli. Zemljo je tovarna plačala povprečno po 350 dinarjev za dunum (turška mera za površino; 1 dunum = 1000 kvadratnih metrov ali 10 arov).

Po informacijah beograjskega »Vremena« bi se zemljišče okrog Strumice imelo zasaditi z rastlino, podobno kav-

čuku, ki bi jo tovarna dobila iz Singapura, kjer ima Bata svoje preiskovališče in odgajališče kavčikovih dreves. V zvezi s tem nakupom se baje tovarna Bata zanima tudi za nakup zemlje v okolici Djevdjelije in Stipa. Tovarna bo na kupljenem zemljišču začela smotno gojiti bombaž, ki v teh krajih zelo dobro uspeva, in sviloprejke. Ta možnost se zdi verjetnejša; Bata namerava baje zgraditi velikansko tovarno za nogavice in trikotažo in bi jo zaigal z lastnim bombažem in z lastno naravno in umelno svilo.

oblačilna industrija + 370 delavcev ali + 782%, industrija usnja in gume + 334 delavcev ali + 1866% itd. itd. Pomembnejši letni padec izkazujejo samo tri industrije, in sicer: industrija hrane in pijače — 170 delavcev ali — 438%, trgovina — 159 delavcev ali — 447% in industr. tobaka — 147 delavcev ali — 1564%.

V sezijskem pogledu so vidneje nazadovale: gozdno-zagarska industrija — 343 delavcev ali — 494%, trgovina — 117 delavcev ali — 333% in industrija za predelovanje kože (čevljarstvo) — 107 delavcev ali — 349%. Znatel sezijski prirastek pa izkazuje: gradnje nad zemljo + 2014 delavcev ali + 6218%, industrija kamenja in zemlje + 670 delavcev ali + 1688%, industrija papirja + 202 delavcev ali 1171%, gradnje železnice, cest in vodnih zgradb + 158 delavcev ali + 693%, kovinska industr. + 121 delavcev ali + 169% itd. itd.

SKABERNE
ZADNJE NOVOSTI MODNIH
TRAJAN.

■ Naše narodno gospodarstvo v aprilu 1937. (Po statistiki OUD-a v Ljubljani.) — Zaposlenost delavstva v posameznih industrijah še vedno ugodno narašča. V konjunktornem pogledu so napredovale tele industrije: tekstilna + 1711 delavcev ali + 1229%, gradnje nad zemljo + 1084 delavcev ali + 2600%, gozdnozagarska industrija + 640 delavcev ali + 1073%, kovinska ind. + 516 delavcev ali + 764%, industrija za predelovanje lesa in razbarstvo + 386 delavcev ali + 1138%,

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpredaja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršil vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija: št. 1117-94. Paris: Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

dvorani se bo žrebanje vršilo. Mnogoštevni lastniki srečk se že vesele, da bodo lahko osebno prisostvovali žrebanju.

■ Razstava »Teden slovenske ženske knjige«, ki je odprta do 4. junija t. l. v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, je dokaz umstvenega dela slovenske žene v zadnjih 90 letih. Razstava je bila lepo urejena in nam je pokazala stremljenje slovenske intelektualke, ki želi da bi bila enakovredna z moškimi tudi v umstvenih poklicih. Obenem s razstavo so naše žene priredile (prav tako v Trgovskem domu) nekaj prav dobrih in zanimivih predavanj. Žal je bilo zanimanje za to razstavo in za predavanja precej skromno, pri moških prav tako kakor pri ženskah.

■ Pod naslovom »Žrtve materinstva« prinaša te dni »Jutro« iz Maribora naslednjo notico: »Maribor je že nekaj dni sem pod vtisom štirih zaporednih ovenelih mladih materinskih življenj. V porodniško ginekološkem oddelku mariborske splošne bolnišnice v Vinarski ulici 13 je dne 23. maja t. l. umrla vrla Sokolica, učiteljica Danila Deklevova, vzorna soproga znane sokoškega delavca g. Janka Dekleve, blagajnika Posojilnice v Narodnem domu. Naslednjega dne 24. maja je umrla istolam 28letna viničarka Antonija Žižek iz Ribniškega sela 39. Dne 25. maja je podlegla kot žrtev materinstva Terezija Kovač, stara 24 let, soproga g. Stefana Kovača, uradnika Mestnih podjetij, stanujoča v Meteljkovi ulici 51. Na Telo dne 27. maja je preminula kot žrtev materinstva v lukajnski bolnišnici profesorica na realni gimnaziji gospa Vera Novak-Dostalova. Toplo sočutje vsega Maribora s temi žrtvami materinstva in bolnišniških razmer ter njihovimi svojci se je pokazalo zlasti ob veličastnem pogrebu prve žrtve gospe Danile Deklevove in ob slovesu od priljubljene mlade profesorice Vere Novakove, katere truplo so v petek popoldne prepeljali v Ljubljano.«

■ Čevljarji vajence ubil sebe, svoj izvoljenko pa hudo ranil. Čevljarji vajence Simon Murko iz Ptuj, ki bi bil te dni postal čevljarji pomočnik, je tik pred skušnjo izginil. Skril se je zato, ker je bil pred nekaj dnevi izgubil stotak, ki mu ga je izročil njegov gospodar. Nekaj časa se je ves obupan potepal po ptujski okolici. Ko se je dne 23. sestal s svojo 14letno izvoljenko Anico, ji je tožil o svojem obupnem položaju. Dekle mu je svetlovalo, naj se vrne k svojemu gospodarju, toda fant je na lepem potegnil nož, štrikrat udaril z njim dekle in jo hudo ranil. Hotel jo je še vreči v bližnji ribnik, vendar se je v zadnjem trenutku premislil. Potem se je še sam nekajkrat zabodel z nožem, nato je pa skočil v ribnik in utonil. Dekle je po strašnem dogodku omedlelo. Ko se je zavedelo, se je s težavo privlekla do bližnje hiše, kjer so ji izkazali prvo pomoč, nato so jo pa odpeljali v bolnišnico in jo operirali. Njeno stanje je precej nevarno, vendar upajo, da bo mladi organizem prebolel.

■ V Petrogradu v Vojvodini je hotelo ljudstvo linčati Zorko Blažičevo in njenega hlapca, ko je zvedelo, da sta ubila Zorkinega moža Ranka Blažiča. Zorka in njen hlapec sta imela v zadnjem času ljubezensko razmerje. Ko ju je te dni zalotil pokojni Blažič, sta mu vrgla okrog vratu vrv in ga zadavila. Zločin sta pa hotela tako zakriti, da sta ubitega Blažiča obesila na tram, da se je zdelo, kakor da bi se bil sam obesil. Zorka j. v zaporu izjavila, da je moža ubila zato, ker je zadnje čase postal potraten.

Radio Ljubljana

od 3.—9. junija 1937.

ČETRTEK, 3. JUNIJA:

12.00: Virtuozni igrajo (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Cas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert R. orkestra ■ 14.00: Vreme, borza ■ 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 20.00: Slovenska narodna pesem (Fr. Marolt) ■ 20.30: Prenoš iz Zagreba: Simfonični koncert Zagrebske filharmonije ■ 22.00: Cas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Narodne in umelne pesmi (tercet Stritar) ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 4. JUNIJA:

11.00: Po našem Pohorju (L. Zoržut) ■ 12.00: Iz naših krajev (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Cas, spored, obvestila ■ 13.15: Operetni napevi (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Dvorak: Iz starega in novega sveta (plošče) ■ 20.10: Ali veš, zakaj ti pešajo moči (gdč. St. Gruđen) ■ 20.30: Večer narodnih pesmic in veselih napevov ■ 22.00: Cas, vreme, poročila, spored ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 5. JUNIJA:

10.00: Prenoš otvoritve ljubljanskega velesejma ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Cas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 18.00: Za delopust (Radijski orkester) ■ 18.40: Biološke zanimivosti živalstva (prof. Pengov) ■ 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki (dr. Kuhar) ■ 20.30: Pratika za mesec rožni cvet ali junij. Besedilo oskrbel Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. družine. Vodi Ivan Pengov ■ 22.00: Cas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 6. JUNIJA:

8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče) ■ 8.15: Prenoš cerkvene glasbe iz franc. cerkve ■ 8.45: Verski govor (dr. R. Tominec) ■ 9.00: Cas, spored, poročila ■ 9.15: Koncert Radijskega orkestra ■ 10.30: Švicarska godba (bratje Malenšek) ■ 11.30: Otroška ura ■ 12.00: Oton Vondrašek igra (klavir, plošče) ■ 12.15: Koncert operetne glasbe ■ 13.00: Cas, spored, obvestila ■ 13.15: Nadaljevanje koncerta operetne glasbe (Oddaja prekinjena od 14. do 17. ure) ■ 17.00: Zlatiranje žitne boleznij (ing. P. Simončič) ■ 17.30: Koncert mladinskega in otroškega zbora ■ 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slov. ura: a) Orgelske skladbe (prof. Rančigaj); b) Spomeniki najstarejšega slovenskega slovstva (dr. Grafenauer) ■ 20.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Cas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Prenoš lahke glasbe v velesejma ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 7. JUNIJA:

12.00: Venčki vsake vrste (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Cas, spored, obvestila ■ 13.15: Zborovske pesmi (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Slovenska narodna pesem (Fr. Marolt) ■ 20.30: Prenoš iz Zagreba: Simfonični koncert Zagrebske filharmonije ■ 22.00: Cas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Narodne in umelne pesmi (tercet Stritar) ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 8. JUNIJA:

12.00: Edvard Grieg: Peer Gynt suita (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila, spored, obvestila ■

Lastnega otroka je ugrabil

(a D-d) Detroit, maja.

Pred dobrim letom so ameriški ganstri ugrabili desetletnega Phila Pratta, edina jeklarskega magnata Rogera Pratta. Nesrečni starši se niso mogli pomisliti, da so odrinili zahtevano odkupnino 30.000 dolarjev, samo da so dobili nazaj ljubljene otroka.

Phil se zoper svoje ujetništvo ni preveč pritoževal, le ves sestradan se je vrnil v naročje ljube matice. Tam mu je rada postregla z najboljšimi in najdražjimi jedmi, samo da bi sinčka oškodovala za preostalo lakoto. In res se je droben fantič kaj kmalu razvil v pravega debeluha.

Trpljenje družinskega očeta

Pretrpana materina ljubezen je pa imela že po nekaj mesecih na moč čudne in nič kaj dobre posledice. Phil je bil vsak dan bolj požrešen in rejen, še bolj čudno je pa to, da je z njegovim letom rasla tudi predrznost do očeta. Zanj fantič ni imel na lepem nobenega spoštovanja več, ravnal je z njim kakor s služničadjo, trmasto je odklanjal vsako kazen in ni ubogal ne na lepo ne na grdo besedo. Kar čez noč se je iz vlnudnega sinčka razvil pravi tiran, ki je svojo moč posebno rad poskušal na družinskem poglavarju. Take so bile žalostne posledice te najnovejše materine »vzgoje«.

Nekega jutra je našla presraščena mati posteljico svojega debelega ljubljenečka prazno. Seveda je takoj obvestila policijo, in ta je poslala na lov za ugrabitelji svoje najboljše detektive. Vsa javnost je sočustvovala z ubogo materjo, ki je že v drugo doživela tako žalostno preizkušnjo. Pisma, ki so ga prejeli Prattovi drugi dan, je razpršila še poslednje materine upe.

»Nikar preveč ne skrbite,« so pisali ugrabitelji, »vašemu sinčku Philu je dobro. Zal pa moramo to pot zahtevati višjo odkupnino kakor prvič.«

takole 50.000 dolarjev (2 milijona din) bo kar primerna vsotica. Gospodiča bomo takoj po prejemu denarja poslali domov, zato vas prosimo, da to zadevo kmalu uredite.«

Oče Pratt je z veseljem odričal petdeset tisočakov za neposlušnega sinčka in gospa Glorija Prattova je z nepopisnim hrepenenjem in skrivnim strahom v srečo čakala vrnitve ugrabljenega Phila. Zaman... O ugrabljenem sinčku ni bilo ne duha ne sluha.

»Mrtev je! Umorili so ga!« je tožila nesrečna mati samotnim stenam zapuščene vile in nekega dne so jo morali z uničenimi živci prepeljati v kliniko za živčne bolezni.

Skrivnosti pasje klinike

Po okrevanju je gospa Prattova še enkrat poskusila najti sled za ugrabljenim dečkom. Nerazumljivo je bilo pa vsem, da je ostal njen mož Roger ob vseh njenih obupnih prizadevanjih, da bi našla izgubljenega otroka, docela hladen...

Naposled so detektivi Phila našli v neki pasji kliniki. Po tem odkritju je gospa Prattova vložila tožbo proti svojem možu in kmalu nato so gospoda Pratta zaradi ugrabljenja zaprli...

Srečni konec

Zasliševanje obeh zakoncev je bilo celo za razvajene Američane na moč zanimivo in zabavno. Izkazalo se je, da si trpeči oče ni vedel drugače pomagati, kakor da je malega tirana ugrabil in ga vtaknil v pasji zavod svojega prijatelja Willa Morleya.

Posebno veselost je zbudil Morleyev odgovor, ki je dejal, da je bil ta kraj za razvajenega dečka »kakor nalašč«, saj je moral prestopiti prav tak shujševalni postopek kakor zamašeni štirinožci... Naposled sta se oče in mati pobotala in sklenila, da bosta navihana gospa Phila, zdaj že čednega in vitkega dečka, v bodoče raiši skupaj vzgajala.

Mož se je ondan vrnil v svoje rodno mesto Minneapolis. Pri iskanju dela je začel tudi v palačo, ki je bila nekoč njegova last. Se zdaj se po njem imenuje »Foshayeva palača«. Dovolili so mu, da si je ogledal svoje nekdanje pisarne. Kako je bilo obubožanemu milijonarju pri duši, si lahko mislimo...

(»Washington Post«)

Strašna smrt dveh črncev

Razjarjena množica je zhičala, polila z bencinom in živa zažgala dva mlada črnca, čeprav nista bila krivi umora, ki so ga jima naprtili

(nO-o) New York, maja. V času ko je ameriški kongres sklepal o zakonu, ki ga je predložil poslanec Gavanon o strogem kaznovanju linčanja, so v Winani (država Mississippi) na grozoten način linčali dva nedolžna črnca.

Dva mlada črnca Roosevelta Townesa in Bootjacka McDanielsa, stara po 26 let, so osumili umora nekega winanskega trgovca. Črnca sta tajila, da bi bila onadva to storila. Po sodni zašlihi, kjer sta se že skoraj docela oprala strašnega suma, so ju posadili

O »miru ali vojni« v družini ne odloča samo dobro sožitje med možem in ženo, precej veliko besedo pri tem važnem problemu imajo tudi otroci. Napak je misliti, da doraščajoči otrok ne gleda v svet z odprtimi, kaj šele s kritičnimi očmi. Koliko bolj ali manj upravičenih pripomb lahko našteje trinajstleten fantič k vzgoji svojih staršev, vam bo povedal spodnji članek. Pazite, da ne boste tudi vi prav tak oče, ki do sinovega dvajsetega leta odvaja neprijetne vzgojne dolžnosti z izgovorom, da je vaš sin »še otrok«.

Očitam svojemu očetu:

1. Da mi zapleni zavojček cigaret iz žepa in jih sam pokadi.
2. Da me hoče vsako nedeljo peljati v živalski vrt, ker se rad pobaha s svojim znanjem o živalstvu.
3. Da pokrije zadrego pri vprašanju, ki nanj ne ve odgovora, z besedami: »To ni za tvoja leta, fant, boš že zvedel, ko bo čas!«
4. Da mi od mojega osmega leta dalje podari vsakokrat, ko grem s tovariši na izlet, 2 dinarja s pripombo: »Glej, da ne boš vsega denarja zapravil za sladkarije!«
5. Da v gostilni zmerom zame naroči malinovec, on pa pije pivo.

WRIGLEY

ČIST GUMI ZA ŽVEČENJE

JAZ

Vam kažem pot k užтку, ki prinese korist zobom, pravi in zdravju!

WRIGLEY — PO VSAKI JEDI!

Iščem zastopnika s provizijo.

Gen. zast. in tovarniška zaloga: Agencija Ozmo, Zagreb, Vlačka 72a. Tel. 52-80

v policijski avto, da ju odpeljejo še na kraj zločina. Toda pri izhodu iz sodnega poslopja ju je pričakovala razjarjena in podivjana drhal in jima grozila s smrtjo.

Štirideset avtov je drvitlo za policijskim avtomobilom. Na kraju zločina se je zbralo že okrog pet sto ljudi; podivjane ženske in moški so potegnili črnca iz policijskega avtomobila in ju privezali k bližnjem drevesu. Potem so zahtevali od McDanielsa, naj prizna svojo krivdo. Črnec je zaman zatrjeval, da je nedolžen... Neki moški mu je potegnili srjaco s prsi, drugi pa ga je pričel zgati po prsih s puhalnico za varjenje. McDaniels se je zvil od strašnih bolečin; prenehali so trpinčenje in spet zahtevali priznanje. McDaniels je še zmerom skušal dokazati svojo nedolžnost. Nečloveški mučilec je vnovič nameril puhalnico na nesrečnega prsi, da je zasmrdelo po ožganem mesu. Med tuljenjem in nepopisnimi mukami je naposled McDaniels potrdil vse, kar so ga vprašali. Naposled so moderni inkvizitorji končali svoje grozodejstvo z dvema streloma, ki sta končala črnčeve muke.

Med tem so njegovega tovariša Roosevelta Townesa polili z bencinom in ga živega zažgali...

Winanski šerif je pozneje izjavil, da se je vse zgodilo »naglo, v miru in v najlepšem redu«, tako da ni morilec niti utegnul spoznati...

(»Time«)

Debeluhi ne smejo v Ameriko

(nO-d) Berlin, maja. V Ameriko priti ni lahko: izseljenec ne sme biti nikoli kaznovan, biti mora zdrav ko dren in imeti povrh tega še precejšnjo vsoto denarja. Tem trem pogojem bi lahko prišli še četrtega, neuračnega: ne sme imeti več ko 100 kg!

Te dni se je hotel izseliti v Združene države neki Vratislavčan; mislil je, da bo šlo vse gladko, pa se je zmotil. Pozabil je namreč na svoj trebušček in na svojih 120 kg. Niso jih pa prezle stroge oblasti, ki so dejale, da tako debel človek ne more biti zdrav. Debeluharji v Ameriki le težko dobe primerno delo in tako postanejo pravo breme za državo.

Pozor, debeluharji! Če hočete v Ameriko, morate shujšati! (»Weltwoche«)

Resničen ljubezenski roman

Te dni je ućakal srećen konec ljubezenski roman dveh mladih ljudi, katerih starši so dolgo živeli v sovraštvu — dokaz, da romantika še zmerom ni izumrla

(*G-i) Pariz, maja.

André Tragonard je slikal na bregu reke Somme pokrajino, ko je zdajci zaslišal za hrblom ljubek srebrni dekliški glas:

»Ta barva je vendar obupna! Kako ste le mogli sočnost narave tako izmaliti!«

Mladi študent se je užaljen obrnil. Mlada kritičarka, ki se je tako nenadejano znašla pred njim, zlatih las in smehljajočih se sinjih oči, je podsmehljivo kimala s svojo srčkano glavo.

»Tako?« je hladno odgovoril študent. »Polem pač nimate pojma, kaj je impresionizem!«

Tisti trenutek se je pripodil Peggy, predzorni foksterier, premeril je slikarja, potlej je pa prijazno ovohljaj svojo gospodarico.

»Tragonard je moje ime,« se je priklonil André, »stud. phil. prvega semestra. To se pravi, oktobra pojdem na pariško univerzo.«

»Juliette Lameryjeva,« se je nasmehnila deklica. »Hodim še v gimnazijo, to se pravi, študiram v dekliškem penzionatu v Lausannu.«

»Lamery?« Ali je vaš oče nemara monsieur Pierre Lamery, posestnik blizu Amiensa?«

»Tako je. Naposled je celo madame Helène Tragonardova, naša sosedka, vaša mati?«

Obličje mladega moža se je zmračilo: »Da, in žal mi je, da sta si najini družini zaradi mejaške pravde v laheh. Nemo je začel pospravljati svoje slikarske priprave.«

Juliette se je pa glasno zasmejala: »Kljub temu pa smete spremiti mlado damo do doma, dragi gospod... sovravniki!«

Ogledal si jo je. Šestnajstletno dekletko je stalo koketno in ljubko pred devetnajstletnim fantičem; njene velike, sinje oči so se poredno smejale.

Tisto uro, ko je lani ob Sonmi zahajalo solnce, sta se Romeo in Julija našli dni našla...

Nočni beg

Drugi dan po zanimivem srečanju se je sovradni parček spet sešel ob bregu reke. Toda tistikrat ni bilo nič prepira. Sploh sta hudo malo govorila, saj spričo vnetega poljubljanja sploh nista prišla do besede. Edina priča tega nemega sestanka je bil mister Peggy, ki mu očito tudi nič ni bilo do sovraštva med obema družinama.

Bogati posestnik, zastaven in zadirčen peldesetletnik, je začuden vprašal svojo hčer, zakaj se ni več ne vozi v gledališče v Amiens. Lepa Juliette je očetu odgovorila, da jo do vrnitve v Švico preveč daje študiranje.

Tudi madame Tragonardova, še zmerom lepa posestnica, je zaman skušala dopovedati svojemu sinu Andréju, kako od sile važna je njena pravda s sosedom.

Vse je šlo svojo pot, dokler ni go-

spod Lamery pred šestimi tedni odkril skrito ljubezensko idilo... Hčer Juliette je hotel namreč s posebnim namenom predstaviti sina amienskega lekarnarja. Ogledi so se končali z zelo neveselim prizorom. Juliette se sploh ni prikazala k obedu in do večera je ni bilo domov.

Tisto noč opolnoči se je pritihovala vilka moška postava na Lameryjev vrt in se je previdno bližala balkonu Juliettine sobe. Po tihem so se odprla vrata in dekletko je stopila na plan. André je spretno zagnal vrvasto lestvico dekletu na balkon in Juliette je ročno splezala po njej nizdol. Mimo očelove sobe bi prav gotovo ne bila srečno prišla, po tej romantični prastari poti je pa neopazno utekla.

Ko sta zaljubljenca zavila proti vrtnemu izhodu, se jima je pridružil Peggy, vračajoč se pravkar od vsovanja.

André si je oprtal dva nahrbtnika, pogledal je Peggyja in vprašal svojo drago: »Kaj bova počela s kužkom?« »S seboj ga vzemiva,« je odgovorila Juliette.

Do jutrnega svita sta romantična begunca počivala v kozolecu bližnje pristave, Peggy je pa ležal pred kozolcem na straži. Ko se je začel svitati dan, sta jo zaljubljenca mahnila na pot in v prvem večjem kraju je André najel avtomobil. Z železnico se namreč nista upala potovati. Spoloma sta nekajkrat menjala vozila; naposled sta se pa na vozu nekega mlekarja drugi dan na vse zgodaj srečno pripeljala v Pariz.

Dvojna poroka

Gospod Lamery je pri zajtrku zaman čakal na svojo hčer. Ko mu je bilo čakanja že dovolj, je stopil v njeno sobo, da bi jo oštel zaradi večerjane nevljudnosti. Toda Juliettina soba je bila prazna, postelja nedolajknjena... Na mizi je ležal listič: »Očka, oprosti, brez Andréja Tragonarda ne morem živeti.« Gospod Lamery se je kar penil od gneva. Kljub temu se je pa skrbno oblekel, da obišče svojo smrtno sovražnico, madama Tragonardovo, in se z njo pogovori zastran otrok.

Lepa posestnica se ni kdo ve kaj razburila zaradi bega mladih zaljubljenecv. Od sreca se je zasmejala, ko je gospod Lamery svetoval, da bi kazalo poklicati policijo. Malo je pomislila, potlej je pa dejala: »Odpeljala se bova v Pariz in poiskala grešnika!«

»Midva? Skupaj?« je začudeno vprašal Lamery.

»Zakaj pa ne?« je menila lepa gospa.

In razjarjeni gospod Lamery je ostal pri gospe sosedu na obedu, da sta se v miru pogovorila o zasledovanju beguncev.

Zadeva ni bila kdo ve kaj zamotana. Neka detektivska pisarna je že čez štiri in dvajset ur staknila gnezdece zaljubljenecv v pariškem predmestju, kamor sta se bila André in Juliette po dolgem prebiranju zatekla. Ko je pripeljal avto starše na znamenjeno dvorišče, se je z veseljem bevskanjem zagnal mister Peggy h gospodu Lameryju. Revček je bil prav tako izmučen in sestradan kakor oha mlada begunca, ki sta se s solznimi očmi prižela k mami in papanku.

»Kaj naj storimo z vama?« je vzkliknil gospod Lamery in skušal ostati resen.

»Počakata naj leto dni,« je odločila gospa Tragonardova, »in ko bo Julietta napravila maturo, naj se v božjem imenu vzameta.«

Bržčas bo pa dvojna poroka, zakaj gospod Lamery je listi večer dejal: »Ali naj si mar odvečniki še dalje polnijo žepa z najinim denarjem?« »Mislim, da to ni neobhodno potrebno,« je pritegnila gospa Tragonardova.

»Ali se ne bi torej še midva...« je plaho šepnil gospod Lamery. Lepa gospa si je z dopadenjem ogledala svojega zastavnega sosedo: »Zakaj ne?« je tiho dahnila.

Najnovejša škotska

Dva škota se srečata na ulici. Prvi vpraša drugega:

»Zakaj pa šepaš?«

»Pretesne čevlje imam!«

»Zakaj pa nosiš pteresne?«

»Moram, ker sem večerj našel polno škatico obiljev za kurja očesa.«

Očitam

svojemu očetu...

6. Da me pokara, ako se po nesreči pokapam po obleki: »Nerodnej — in to prav po najlepši obleki!« in da se prizanesljivo izgovori, kadar se njemu kaj podobnega zgodi: »To se bo že z bencinom očistilo!«

7. Da stakne neke moj dnevnik, ga prebere od prve do zadnje vrstice in odloži z besedami: »Neverjetno neumno pisanje.«

8. Da mi ne dovoli, da bi si obril mah pod nosom rekoč: »Se celo življenje se boš lahko bril.«

9. Da pravi ob prihodu dobrega strička, ki zmerom iz ljubeznivosti prinese s seboj kakšno darilec zame: »Nikar ga tako ne razvajaj!«

10. Da mi vzame stotak, ki sem ga dobil pri teti za dobro spričevalo, in spravi v listnico s pripombo: »Ko boš šel k vojakom, ga boš na moč vesel!«

11. Da mi zmerom s svečanim obrazom pravi: »Pri tetki Emi so kupili otročička. Ubogi starši!«

12. Da me pred hišnimi otroki vodi za roko...

13. ...in mi ne dovoli, da bi se z

njimi igral na ulici, češ da nisem nikak »potepinz.«

14. Da mi prepove govorjenje, ko so gostje pri obedu, boječ se, da ga ne spravim v zadrego.

15. Da prekine mamino pripovedovanje o ločitvi naše sosedo z nami-gom name: »Ne pripoveduj takih stvari pred paglavcem!«

16. Da mi ukaže pri vsakem večjem družinskem obedu, da deklamiram najnovejšo pesmico, ki sem se je naučil v šoli...

17. ...in da mi pet minut pozneje ko hočem pokazati umetnijo, katere me je naučil sosedov Jaka, zavrne, in opravičuječe reče gostom: »Oprostite, fant je še otročji...«

18. Da mi prav ko postane pogovor najbolj zanimiv, veli: »Poigraj se vendar z Metko, poglej kako je ljubka.« Ljubka je res, a ima komaj štiri leta!

19. Da me izroči, kadar sam potujem, sprevedniku z naročilom: »Pazite prosim na fantička, bodite tako ljubeznivi in povejte mu, kje naj izstopi!« Kakor da bi bil videti pri svojih trinajstih letih tako zabiti!

20. Da moram na počitniškem potovanju zmerom nositi le tuat dež-nikov, kakor da nimam dovolj moči za ročni kovčeg!

(nY-d)

ZOBNI KAMEN-

velika nevarnost! Vzemi

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Deseti brat

Ljubezenska povest v verzih
po Jurčičevem romanu

V sedanji čas postavil in v stih preli
Ivan Rob

XIII.

Na mah po sobi završi,
kot veter med vrhovi;
na mah se moštvo razdeli,
kot čreda pred volkovi.
Martinek sem in Miha tja,
v gostilni tabora sta dva.
Vsak svojo moč poskuša
in divje se pridusa.

XIV.

Najprej steklenke z miž leté,
že vino tla namaka,
kozarci sem in tja frčé,
kot strela iz oblaka.
Stolov se loti vneti trop,
po glavah klesti: lop, lop, lop,
da sapa jim zmanjkuje,
da les že iskre kuje.

XV.

V tej stiski Dolef trepetá,
pod mizo brž se skrije.
Zaman, nekdo ga že mečka,
grozeče mu zavpije:
»Priznaj, da jaz sem nad teboj,
drugače ti bo, Dolef, joj!
Ti vse kosti preštejem,
na gnoj te svoj posejem.«

XVI.

Stric Dolef milo zaječi:
»Prijatelj, nehaj,« pravi,
»potrl mi bodeš vse kosti,
nikar me tak ne gnjavi!
Vse kar želiš, prav vse ti dam,
te za sorodnika priznam
in če se ti zahoče,
si še lahko — moj oče.«

XVII.

Tako ta dva med sabo sta
z jeziki se borila,
medtem ko druga množica
se je v resnici bila.
Se krčma od prahu zmraci,
od krikov, vikov zrak ječi;
krčmar zaman vzdihuje,
zaman si... plešo ruje.

XVIII.

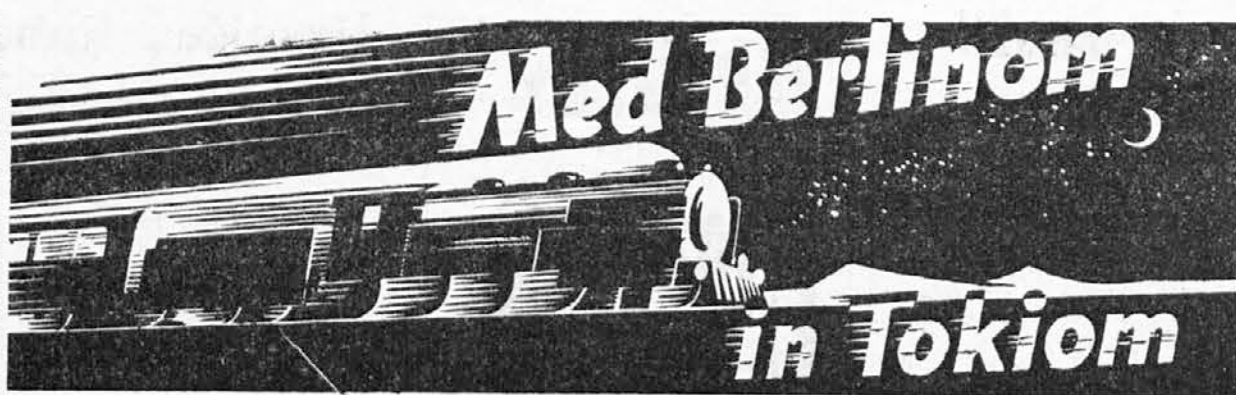
Bregova dva sta si v laseh:
berači in bahači;
ker bil berač je prej pri tleh,
sedaj bahača tlači. —
Ze Mihi pešajo moči,
njegovim več do zmage ni,
zdaj zdaj bo četa mala
čez prag se v beg pognala.

XIX.

In res so Mihovi zbežali,
dejal bi, veter jih je vzel.
Med temi, ki so tu ostali
je Martin Spak tako začel:
»Z denarjem ti bom jaz pomagal,
France, naj nič te ne skrbi!
Ne bo te Miha še odžagal,
dokler Martinek Spak živi.
Možje, ki z mano tu sedite,
nocoj za moj denar ga pijte!«

XX.

Molčali so, zijali so,
nihče se tega ni nadéjal,
da se bo danes še odžegal,
račun da Martin plačal bo.
Matevžku jezik se razmaje:
»Martinek, čuj, razloži nam,
povej, kdo ti denarce daje,
ko si na svetu čisto sam...«
Obmolke. K vratom se ozira:
»Kaj res, da — Moskva te podpira?«

Po resničnih dogodkih napisal F. N.

8. nadaljevanje

Gledališče »Arima« v Tokiu je torej samo podružnica gledališča enakega imena iz Arime. Dekleta, razdeljena v evelične skupine, imajo vse bogate pokrovitelje. Vse so skoraj iz ošaškega okraja, torej z juga, in so spričo prirojene ljubezni in prefinjenih manir posebnost priljubljene.

Macutake je sicer imenitnejše podjetje, večje in razkošnejše (tako pravi vsaj njeni ljudje), ker je družba večja in ima boljše igralce. Revija pri Macutaki je »ameriška«, to pa pomeni v novi Japonski toliko kakor imenitna; nekaj pa temu gledališču vendar manjka. To je tradicija — in prav to se zdi Japoncem (celo pri reviji) od silne važnosti. Zabrada sem bila torej — tako se mi je zdelo — v neroden položaj; toda tako se godi menda vsem ljudem, ki iščejo kruha v tujini.

In tem razmerju primerno bo torej Macutaka delala reklamo z menoj: »Nemška plesalka, ki je bila Arimi predrago.«

Prestrašila sem se. Reklame že od nekdaj ne maram, takšna mi je bila pa še posebno zoprna. Spričo denarne zadrege pa vendar nisem mogla drugače ukreniti. Privolila sem tudi v to, zlasti, ker ravnatelj nisem mogla odvrniti od te misli. Odločila sem se, da si bom izmislila kakšno tuje umetniško ime. Zaradi previdnosti in čista poštenosti sem pa vendar še vprašala ravnatelja: »Ali vam takšna reklama ne more škoditi, ko pa nisem bila Arimi predrago?«

»To torej ni res?« Ravnatelj Kondo se je prizanesljivo nasmehnil. »Prav, bomo pa tako storili, da bo postalo res!«

Povabil naju je z Akajamom k telefonu z dvema slušalkama. Eno slušalko je potisnil meni v roko, drugo je pa pritisnil Akajami na uho, rekši mi medtem, kaj naj govorim. Zahleval je zvezo z gledališčem Arimo. V meni se je vse upiralo, zakaj vse to se mi je zdelo pravcata sleparija. Toda na drugem koncu žice se je že nekdo oglašil. Kakor mi je Kondo ukazal, sem vprašala po angleško:

»Ali je gospod Stankovič še tam? Rada bi govorila z njim. Beata Sydow.«

Čez nekaj trenutkov se je Stankovič oglašil.

»Dragi gospod Stankovič, sem začela, obljubil ste mi, da mi boste priskrbeli angažman za plesalko. Premislila sem si... Ali bi me ne hoteli sprejeti?«

»Z največjim veseljem, draga gospodična Sydow. Res je, da sva se pričakala, vendar nisem takšna zverina, da...«

»Ali bi me hoteli zvezati z ravnateljem, gospod Stankovič?«

»Samo hip, prosim.«

Trajalo je precej časa, preden se je ravnatelj oglašil.

»Halo, gospodična Sydow? Prav! Sprejemem vas, ko vas gospod Stankovič tako topla priporoča. Kakšno plačo bi pa želeli?«

Smelo sem po nasvetu ravnatelja Konda odgovorila: »Deset tisoč jenov.«

»Na mesec?« Skoraj kriknil je.

»Da... ali ste mar mislili na leto?«

»Deset tisoč jenov... nemogoče. Vse moje japonske zvezde skupaj ne dobijo toliko. Prav žal mi je...«

»Ali vam je predrago? Torej res ne želite?« sem hlastno vprašala.

»Ne, predragi ste mi, mnogo predragi,« je odgovoril.

Kondo nama je vzel slušalki iz rok in ju obesil na aparat.

Pomirila sem svoje navedene pomisleke, dopovedaje si, da je to samo maskevanje za Stankovičovo nizkotnost.

»Zakaj ste pa hoteli, da je tudi gospod Akajama slišal ta pogovor?« sem vprašala ravnatelja.

»Da imam pričo, spoštovana gospodična Sydow.«

Da, da, revija Macutake je bila res ameriška. Kar je res, je res!

Akajama se je poslovil ker je moral nazaj k skušnjam, ki jih brez njega niso mogli začeti.

Gospod Kondo je poklical tajnika in mu naročil, naj vstavi na letak še tole besedilo: »Nemška plesalka, ki je bila Arimi predrago.«

Bržčas mu je ta misel prišla na um že koj v začetku. Prav za prav sem ga zavidala in občudovala hkratu za takšno ezarsko idejo.

»Da, zdaj pa vprašanje vašega imena!« se je spomnil, medtem ko je narokoval besedilo za lepak. »Beata Sydow je prav gotovo zelo čedno ime, za japonska ušesa pa ni. Mi ne poznamo ne v ne u, nemega v pa sploh ne.«

»Tudi sama bi vas zelo prosila, da me prekrstite.«

»Torej kakšno ime bi si izmislili?«

Bila sem odločena, da se v sili začetem k najlažji rešitvi. Zato sem menila: »Marga Rine, ali Ana Tomi, ali Tea Roon, ali Ela Stiefel.« Vsa ta imena sem imela na koncu jezika, kakaj z Alfredom — ojej, spet sem se spomnila nanj; kaj le počne? — sva mnogokrat, če nisva imela pametnejših pogovorov, kovala razna neumna imena za filmske igralke.

»Aff. Rodita.« sem na koncu dejala. To ime je bilo Kondo na moč všeč, in pošteno sem se morala potruditi, da sem ga odvrnila od tega in mu dopovedala, da sem se samo šalila.

Po dolgem prerekanju sva se naposled zedinila za »Aja Meer«; to je zvenelo malo nemški, zraven je pa tudi Japoncem šlo lahko z jezika, kakaj »ajamé« je japonska beseda za peruniko. Povrh vsega mi je bilo pa ime še celo všeč — in mislila sem tudi na to, da bi pozneje kdaj še v Nemčiji pod tem imenom nastopala. Če se bo pa moje gostovanje na Japonskem izjalovilo, vsaj doma nihče ne bo vedel, da je Beata Sydow klavirno pogorela kot Aja Meer.

Se nekaj pogovorov je imel ravnatelj na jeziku. Ker je bil program že sestavljen in je bilo prepozno, da bi me »organsko« spojil z revijo, bi morala plesati med odmorji pred vmesno zav

veso, medtem ko bodo na odru postavljali nove kulise.

Kondo se je čudil, da sem v to privolila. Meni je pa bilo res mnogo ljubše, da bom plesala pred preprostim ozadjem, nego sredi sijaja in bleščanja revije, sredi deklet, ki jim po zunanosti nisem bila kos. Prostor pred vmesnim zastorom bo res majhen, to sem vedela, vendar sem se zadovoljila tudi s tem.

O vseh podrobnostih naj se pa pomnim s plesnim mojstrom Akajamom, mi je na koncu dejal ravnatelj.

Drugi dan predpoldne sem podpisala pogodbo; izročili so mi ček za pol plače in pol ure pozneje sem že stala v kopalni obleki na odru.

Kako bom mogla s to borno plačo kriti vse stroške v Imperialu, mi je bila sicer še uganka, vendar si nisem marala preveč beliti glavo. Glavni mi je bilo, da imam delo — in v delu bom najlažje pozabila skrbi.

Po dolgem, dolgem času sem spet čutila deske, prav odrsko deske pod svojimi nogami. Pred menoj se je razprostiralo veliko gledališče, ki je bilo v njem za tri tisoč ljudi prostora — in reklo se je: osvajat si tuj svet!

Nastop pred 3000 gledalci

Zvečer po razgovoru z ravnateljem Kondo sem v spremljstvu gospe Netzejeve odšla v Imperial; vozili sva se kajpak s taksijem. Pripovedovala sem ji vse, in menila je, da je moja pogodba vendar več vredna kakor nič. »Toda zdaj še ne smete, po nobeni ceni skleniti pogodbo za več mesecev,« mi je svetovala. »Utegne se vam sicer zgoditi, da boste čez mesec dni na cesti, vendar lahko dobite mnogo ugodnejšo pogodbo, ako boste želi uspeh. In uspeh boste imeli, to dobro vem!«

»Da, moram! Samo nečesa ne vem, kako naj se vam zahvalim, gospa Netzejeva. Tako dobri ste z menoj... in prav za prav brez vzroka.«

»Bodite prepričani, otrok moj, da tega nisem storila iz ljubezni, temveč zgolj iz sovraštva do tiste vrtavke, ki vam je ukradla pošteno ime.«

Smejala sem se, ker ji tega nisem verjela.

Hotel Imperial je imenitno poslopje; vse je iz ognjeniškega kamna in brez ometa. Sezidal ga je neki ameriški arhitekt — in pravijo, da je kos slehernemu potresu in požaru. Znotraj je tudi vse iz golega kamna; nikjer lesa, nikjer okraskov. Občutek imaš, kakor da si v piramidi. Nič prijetno ni; potresom bo bržčas res kos, toda ves čas, ko si notri, moraš misliti samo na potres. In to je preleta mra.

Soba stane 18 jenov, po zlati vrednosti kakšnih 40 mark. Nočem vam izdati, kolikokrat bi bila lahko s svojo mesečno plačo plačala prenočišče. Na dvorišču so stale zveržene japonske limbe in bešnje v polnem cvetu; nanje so bili usmerjeni žarometi, v senci je pa stalo rdeče ličeno svetlišče. To je bilo najlepše v vsem hotelu. V jedilnici je pozno v noč igral jazz. Godbenikov nisem videla, zakaj večerjo

Z

„DURLIN“

lakom si vsakdo lahko sam prenovi svoje pohištvo, bicikelj itd. — Za kuhinjsko opremo Din 69, za dva bicikla Din 12. Dobite ga z navodilom vred le pri tvrdki

R. HAFNER, Ljubljana

Oglejte si razstavo na velesejmu v paviljonu „G“ št. 579

Telefon 35-65

sem si pritrkala od ust, slišala sem jih pa vendar prav v svojo sobo.

Okoli polnoči so me zbudili pijani Američani, ki so se podili po hodniku. Takrat je bila v Ameriki še prohibicija v veljavi — in le redkokdaj si takrat v tujini sreča treznega Američana.

Zjutraj je prišla spet gospa Netzejeva k meni. Stopila je k telefonu in kot moja tajnica poklicala nekaj japonskih uredništev in dve angleški. Zmenila se je z uredniki zastran intervjuvanja. Zaradi tega so me v gledališču večkrat klicali z odra, me spraševali sama ne vem kaj vse in me fotografirali od vseh plati.

Opoldne sem se že uvrzla v »Japan Times« in v »Advertiser« v spisku »imenitnih tujcev«, ki so počastili japonsko glavno mesto s svojim obiskom. Tujci, ki so »stanovali« v Imperialu, so bili kajpak že zaradi tega imenitni.

Popoldne sem v hotelskem baru imela pravo sejo s poročevalci, fotografi in risarji. Sicer sem se pa v listih prejšnjega tedna prepričala, da je Marga Margo prav tako storila. Tudi ona zdaj ni več stanovala v Imperialu.

Prihodnji dan so poročali listi z besedo in sliko o meni; stvar je šla kakor po olju, za kar gre kajpak zahvala gospe Netzejevi. Obiskale so me tudi urednice nekaterih listov. In drugi dan sem našla v »Japan Times« celotni članek o svojem zasebnem življenju v stolpcu »iz družabnega življenja«. »Times« je namreč v nemških rokah, medtem ko je »Advertiser« bolj angleško usmerjen.

»Da bo ta družabna slika popolna, manjka samo še flaska pri premieri,« je menila gospa Netzejeva. »Pazite se... nikar ni ne delajte sramote! Vsi ti intervjuji in vsi članki in vse slike, to je vse skupaj od muh; na odru se morate izkazati! Tak recite, ali nimam prav?«

Prihodnji dan sem med odmorom odhitela na nemško poslaništvo. Tam so me nadvse ljubeznivo sprejeli in tudi marsikaj dragocenega so mi svetovali.

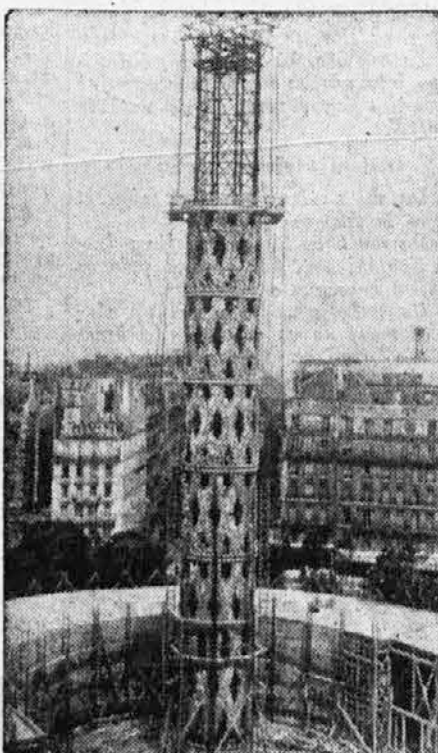
Če ste v dobrih rokah gospe Netzejeve, polje je vse v redu. Primernejšega človeka bi vam pač težko svetovali.

Poslanik mi je obljubil, da bo prišel na premiero, in za prihodnji teden me je povabil na čajanko. To je bilo sicer odlikovanje drugega razreda, zakaj prav znamenite ljudi vabi po navadi na večerjo; toda tudi s tem sem bila na moč zadovoljna, saj taka gos vendar nisem, da bi si domisljala, da sem že med »prav velikimi«.

»Tako, zdaj se lahko spet seliva,« je dejala gospa Netzejeva in se je precej lotila selive v neki cenejši in udobnejši hotel. Nisem koj razumela tega, pa mi je brž povedala, da vsi tako počno. Nekaj dni ostanejo vsi v Imperialu, dokler traja »uradni del«, polje se pa selijo drugam. Gospa Netzejeva me je s travnjem spremila v Omori, tokijsko predmestje, v hotel »Omori«, kjer Nemci po navadi stanujejo in mi zato vsaj dolgočas ne bo.

TEDEN V BESEDI IN SLIKI

Na levi: Novi predsednik angleške vlade Neville Chamberlain pri ribolovu. — Spodaj: Dr. Colyn, predsednik holandske vlade, ki je pretekli tetrtek dosegla veliko volilno zmago. — Slika: Romunski prestolonaslednik Mihael na obisku v Varšavi. Zraven njega poljski zunanji minister Beck. — 4. slika: Še nedograjen stolp miru na pariški razstavi; na njem bereš propagandne napise za mir v vseh možnih jezikih sveta. — Na desni: Umrl ameriški milijarder, petrolejski kralj John Rockefeller pestuje malo pred smrtjo dva pravnuka.

Humor

Zafkrjivo

»Ako mi daste košarico, si poženem kraglo skozi možgane.«
»Ali se mar ne bojite, da bi zgrešili tako majcen cilj?«

Z nosa ji bere

Dama: »Par lepih čevljev bi rada!«
Prodajalec: »Koliko številc pre-majhne, milostljiva?«

Otrok vprašuje

»Mamica, zakaj ima nevesta belo obleko?«
»V znak radosti.«
»Zakaj je pa potem ženina črna obleka?«
»Nikar toliko ne sprašuj, sitnost!«

Šolsko računstvo

Učitelj: »Janezek, denimo, da daš dve tvojbi materi dve sto dinarjev in vzame nato petdeset dinarjev nazaj. Kaj je potlej?«
Janezek: »Prepir!«

Vse po starem

Potočnik obišče svojo staro gospodinjko, ki je kot študent pri njej stal. Dobra mamica mu odpre vrata njegove nekdanje sobe in Potočnik stopi z globokim vzdihom vanjo:
»Soba je še popolnoma takšna, kakršna je bila. Prav tisto staro pohištvo, prav tisti stari razgled na vega-ste strehe!«
V tistem trenutku pride novi najemnik z neko mlado damo domov in hoče stopiti v svojo sobo: »Gospa, dovolite, to je moja sestrčina!«
Potočnik zamišljeno prikima: »In prav takšni stari izgovori!«

Novi najemnik

Dobrič je hotel najeti novo stanovanje. Hišni gospodar ga je nezaupljivo ogledoval, potlej ga je pa jel spraševati:
»Upam, da nimate psa, ki neprestano laja?«
»Ne, gospod.«
»In otrok, ki bi kričal?«
»Tudi nimam.«
»Zena menda ne prepeva ves dan?«
»Tudi ne.«
»Potlej sem prepričan, da tudi nimate ne radia ne klavirja in sploh ničesar, kar šunder povzroča?«
Novi najemnik se je zdrnil:
»Pač, čevlje imam, ki škripljejo!«

Darilo

Ljubezen nas po navadi zapelje v razmislek; celo škofu se utegne to zgoditi. Za binkošti je poslal neki mlad Aberdeenčan svoji nevesti v Belfast škaflo z bonboni. Da bi ga pa darilo preveč ne stalo, ga je oddal... po povzetju.

Anekdote

»Zadnji pozdrav«

Nemški založnik Albert Langen je umrl, ko je bil, kakor že preminogokrat, spt z znanim satirikom in ustanoviteljem »Simplicissima« Th. Th. Heinejem. Kljub temu je pa hotel Heine iz dolžnosti in tudi iz viteštva pokloniti pokojniku venec. Samo pravega besedila za trak se ni mogel domisliti, zakaj bil je preveč resničen, da bi mogel zgolj iz konvencionalnosti hliniti prijateljstvo.

Na dan pogreba se mu je vendar posvetila odlična misel. Na enem izmed mnogih vencev, ki so bili naloženi na mrtvaški voz, se je blestel v zlatih črkah napis: »Z odličnim spoštovanjem Th. Th. Heine«.

Konj in vojak

Angleški general Shelley je prišel med pregledovanjem nekega konjeniškega polka k nekemu podčastniku; med njima se je razvil tale pogovor:
»Kateri konj vašega eskadrona je najboljši?« je vprašal Shelley.
»Konj številka 40.«
»Kakšne prednosti ima, da ga cenite na najboljšega?«
»V skok in v dir lepo teče, nobene napake nima, dobro je rejen, glavo nosi pokonci, krotek je in še mlad povrh.«
»Kdo je najboljši vojak vašega eskadrona?«
»Tom Jones, gospod general!«
»Zakaj?«
»Pošten je, službo opravlja z voljo, pazi na orožje in opremo, skrbi za svojega konja in je tudi sicer sam nasproti sebi strog, kar se službe in vojaške dolžnosti tiče.«
»Kje je vaš najboljši konj?«
»Tale, ki na njem sedim, sir!«
»In kje je najboljši vojak?«
»Na temle konju sedi, gospod general!«

Shelley se je glasno zagrohotal, in ko se je prepiral o resničnosti podčastnikovih izjav, je naročil, da mu izplačajo posebno nagrado.

Skrivnost LOGARSKKE HISICE

Roman. — Angleški napisala Elinor Glyn. — Prevedel Z. P.

7. nadaljevanje

»To sta moja otroka, mrs. Lorraine,« je dejala kneginja Sonja, »prišla sta nalašč, da vas vidita. Zdaj pa, ko je Gricko prišel, se bržčas ne bosta utegnila zmeniti za nas.« Veselo se je zasmejala. Fantek je stopil k Tamari in ji poljubil roko.

»Ti si Angležinja?« je vprašal brez tujega prizvoka, »ali imaš ti tudi otroke?«

Tamara je morala priznati, da žal nima otrok, in fantku se je zdela to velika nesreča.

»Vse moramo storiti, kar si Marija vtepe v glavo,« je pripovedoval, »kadar je pa pri Gricku, je po navadi pridna.«

»Kako lepo znaš angleški,« ga je pohvalila Tamara, »pa si šele osem let star! Bržčas znaš tudi francoški tako lepo kakor ruski.«

»Seveda, kajpak,« je vneto in nekam prezirljivo pritrdil. »Nekaj ti pa moram priznati, nemški znam slabo. In veš zakaj? Zato ker sovražim našo nemško vzgojiteljico. Preveč zob ima v ustih!«

»To je resda nerodno,« mu je pritrdila Tamara.

»Kadar pride Gricko k nam gor, je besna ko kača. Prejšnji teden se je tako raztogotila, da ji je cela spodnja čeljust padla iz ust! To je bilo veselo!«

Kneginja Sonja je skočila v povor: »Kaj praviš, Peter? Uboga gospodična! Veš, kaj bom morala? Gricku bom morala prepovedati, da pije z vami čaj. Tako ste poradni, če ste skupaj, da že ni več lepo.«

Glasi krič je zadonel z druge strani sobe: »Mama, Gricko mora z nami čaj piti. Rada ga imam! Je l'aimé!« je vresčala uboga pohabljenka in z objemi skoraj zadušila svojega prijatelja.

»Vidiš, mamica, da ti kljubujem,« je dejal knez, ko je prišel k besedi.

Deček je odšel k svoji sestri, in kmalu sta se oba na glas smejala neki Grickovi pripovedki.

Kneginja je po tistem dejala Tamari: »Tako ljubko se zabava z otroki, če jih ima rad, kaj ne, Olga? Naša dva ga obožujeta; kar povedati ne morem, kako dober in nežen je z Marijo, odkar jo je doletela strašna nesreča. Prepričani smo, da se bo punčka s časom spet popravila; zato mi je že malo odleglo; spočetka je bila pa od sila hudo.«

Tamara jo je pogledala s sočutnim pogledom in zamrmrala nekaj tolažilnih besed. Kneginja Sonja je bila tolikanj dobra in ljubka žena!

Potlej so prišli še drugi obiskovalci; vsi so pili kavo ali čaj, knez se pa za nikogar ni zmenil.

Samo bežno je pozdravljval prišlece, in se je ko spet ves zatopil v pogovor s svojima malima prijateljčkama. Tamara je bila presenečena; takšnega Gricka še ni poznala; skoraj ganjena je bila. Slika je bila prekrasna: tam je sedel v svoji rdeči uniformi, na kolenskih mu je čepela Marija in se igrala s srebrnimi našivi njegovega prsnega pasu. Peter se je pa zabaval z njegovim mečem.

Ko sta se Tamara in grofica Olga poslovili, da se odpeljeta z zgodnjim popoldanskim vlakom v Petrograd, se jima je pridružil Gricko. Dejal je, da se mora tudi on vrniti.

Človek si ne more misliti nič puščobnejšega, kakor je pokrajina, ki se vleče tod vzdolž železniške proge; kljub bližini prestolnice je pusta in negostoljubna, podobna velikemu močvirju. Daleč naokoli ni bilo žive duše, samo samotne straže so štale kakšnih sto korakov oddaljene od proge. Tamara je ta pogled omaložila; podzavestno je vzdihnila, in žalost ji je legla na obraz. Knez, grofica Olga in še neki častnik, ki se jim je bil pridružil, so dražili drug drugega in kadili cigarete; in vendar se je zdela, da Gricko vse vidi, kar se godi okoli njega, zakaj kar na lepem se je sklonil k Tamari in ji šepnil:

»Madame, ko boste dalje časa pri nas, se boste že navadili videti samo to, kar vam bo všeč.«

Potlej se je spet obrnil k ostali družbi in se šalil dalje.

Kaj je le mislil? Si je dejala Tamara; ali je mar mnogo tega, kar je bolje prezreti? Raztreseno je potlej prislunila zabavi svojih sopotnikov.

»Zakaj nočeš priti, Gricko?« je vprašala grofica Olga. »Prav zabavno bo, in dobitki so prelepi! Tatjana jih je že videla, pa mi je zaupala skrivnost.«

»Da bi sedel ves večer prilepljen za kvartaško mizico? Mon Dieu! In da bi moral imeti za soigralca človeka, ki mi ga žreb določi! Nak! Bog mi je priča, da bi me deset konj ne spravilo tja! Naj igram že kakršno koli igro, damo si hočem izbrati zmerom le sam!«

»Dolgočasen si,« je pikro odgovorila grofica Olga.

Na postaji je že čakal kneginjin avtomobil in tudi sani grofice Glebove so stale blizu izhoda.

»Zbogom in tisočera hvala, da ste me vzeli s seboj,« je dejala Tamara in pomahala grofici Olgi.

Knez jo je spremljal do avtomobila in jo prosil, naj vzame še njega s seboj do njegovega doma. Zavila sta se v kuhovino in odede in avtomobil je oddrpal po cesti navzdol. Sprva je bil knez molčečen in je samo redkobesedno odgovarjal na picle Tamarine pripombe. Potlej je pa zdajci vprašal:

»Stavil bi, da pojdete na kvartaški turnir k Veriškinovim! To je kakor nalašč za vas.«

»Zakaj zame?« je srdito vprašala Tamara. »Saj veste, da sovražim kvartanje.«

»Saj res, popolnoma sem pozabil; tatica vas bo pa kljub temu vzela s seboj. Morda se tudi jaz kaj oglasi, ako ne bom imel nič vsečnejšega na sporedu,« je zdolgočasno dejal in se pretegnil. »Že dolgih štirinajst dni sem tako neverjetno priden; kar zdi se mi, da bom moral spet malo čez ojnice skočiti!«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

»Kaj pomeni to, skočiti čez ojnice, knez?«

»To se pravi: zavreči vso civilizacijo in ponoreti, kakor se človeku zahoče!« Porogljivo se je nasmehnil in neznansko vihrav ogenj mu je zagorel v očeh. »Zmerom skačem čez ojnice, kadar preveč premisljujem o stvarih, ki jih ne morem spreminiti; in prejle v vlaku — ko ste zrla po pusti pokrajini!«

»Ali ste zaradi tega postali še vi zamišljeni?« je vprašala Tamara začudeno.

»Oh, nikar si zaradi tega ne belite glavo, dobri angel!« Zdaj pa zbogom!«

Lahno se je dotaknil z ustnicami njene roke; potlej je skočil iz voza, ko je obstal pred njegovo hišo. Tamara se je odpeljala dalje proti Sergejevi ulici — in v srcu ji je gorela želja, da bi ga kmalu spet videla.

In tako so minevali dnevi; ure so kar kopnele. Tamara je bila že skoraj tri tedne v Rusiji. Po blagoslovitvi vode je bila dan za dnem samo v družbah. Zaradi dvorne žalosti ni bilo večjih plesov, zato so se pa kar vrstili sprejemi, kvartaški večeri in obedi — in vsak večer se je shajala z istimi ljudmi, tako da jih je naposled že vse prav dobro poznala. Kneza po vrtnitvi iz Carskega sela nekaj dni sploh videla ni; botrica ji je povedala, da je ves čas v službi. Ko je naposled vendar prišel, je bilo še mnogo drugih ljudi v gosteh in zato jima ni bilo dano, da bi se pristrčno pogovorila.

»Kako je dolgočasno,« je dejal,

videč sobano polno ljudi. Čez deset minut je spet izginil.

Potlej ni bilo teden dni ne videti ne slišati nič o njem, dokler se ni sta s Tamaro spet sešla pri obedu na angleškem poslastištvu. Bil je hladen in vljuden; z ničimer se ni razlikoval od drugih. Tamara kajpak s tem ni bila zadovoljna. Na kvartaški turnir ga sploh ni bilo.

»Zakaj vidimo kneza Milaslavskega tako redko v družbi, teta?« je nekega dne vprašala Tamara. »Mislila sem, da so vsi ti ljudje njegovi dobri prijatelji.«

»Saj so, ljubica, toda Gricko je čudak,« je odgovorila kneginja. »Nekoč me je vprašal, ali ga imam za slaboumneža ali za vzgojeno opico, ker mu včasih očitam, da ne prihaja v družbo. Veš, Tamara, v družbo zahaja samo takrat, kadar se mu ljubi. Kadar se s kom prav dobro zabava, ali pa, kadar nas hoče spet vse skupaj videti. In viš, to je samo včasih — in zmerom le takrat, kadar je njemu po volji, nikoli pa tedaj, kadar bi se moral družabno oddolžiti, kakor je to sicer pri nas navada.«

»Zakaj za božjo voljo prenašate takšne njegove manire?« je razdraženo vprašala Tamara.

»Ne vem. Če bi bil kdo drugi, bi mu bržčas zamerili. Gricko ima svoje svoboščine,« je dobrodušno odgovorila kneginja. »Ti tega ne moreš razumeti, dragi otrok, ker ga še ne poznaš dovolj. Vedeti moraš, da se zna nepremagljivo laškati. Včasih počne neverjetne norije, da sem že kar resno jezna nanj; potlej pa pride in mi položi kakor otroček glavo v naročje, poljublja mi roke in me kliče tatica — in čeprav sem že stara dama, se ga vendar ne morem otresti. Nihče ne zna biti nežnejši in ganljivejši od njega, kadar je žalosten ali pa bolan.« In sanjavo je pridejala:

»Kot ljubimec mora biti nebeško nežen!«

Tamara si je natočila že drugo skodelico čaja. Zamišljeno je zrla v plapolajoč ogenj.

Tatjana Šebanova je do brezumnja zaljubljena vanj; ubožica! je spet povzela kneginja. »Ne verjamem, da bi jo bil sam osrčeval. Nekoč sem na nekem plesu doživela, da je ves večer čepel pri meni in pri stari grofici Nivenski, čeprav so vse mlade dame kopnele čakale, da bo prišel ponje.«

»Zdi se, da je najnadalednejši in najvnevarnejši človek, ki si ga lahko mislim, teta!« je vzkliznila Tamara. »Vse vas vodi za nos, vi mu pa niti ne zamerite in mu v. s. spregledate.«

»Tudi resen utegne biti,« je dejala kneginja, trudeča se, da bi svojega ljubljence uspešno zagovarjala. »Bržčas se ukvarja zdaj s kakšno težavno vojaško nalogo — pa ne utegne priti med nas.«

Ko je opazila nejeverni Tamarin pogled, se je zasmejala in pripomnila: »Nikar ne glej tako zaničljivo, dragi otrok, morda boš tudi še ti kdaj Gricka razumela.«

»Ne bi rekla,« je odločno odgovorila Tamara.

Žal, žal so bile pa kneginjine slutnje zastran kneževih opravkov preoptimistične! Konec tedna so se začele širiti govorice o razuzdani gostiji, kakršne ni hiša na Fontenki dotlej še nikoli doživela. Šepetali so si marsikaj o golih plesalkah, divjih zvreh in o najneverjetnejših objestnostih. Kneginja je vzdihovala, ko je skušala Tamari omiliti nezasišane čenče.

»Ubogi moj Gricko,« je dejala, »kdaj bo le prišel čas, ko bo našel milost v očeh klepetulj!«

Tamarino zanimanje zanj pa ni skopnelo, čeprav je bilo vse tako strašno, ker je dan na dan preslišala.

Čas je mineval. Kmalu je globlje spoznala družbo in naposled je tudi že razumela rusko miselnost. Vsi ti

Tisoč je bolezn, a zdravje samo eno!

Bili zdravi ali bolni, ako še ne poznate RADENSKEGA zdravilnega kopališča, zahtevajte s kratko dopisnico prospekte in navodila od uprave

Radenskega kopališča,
Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Direkten vagon iz Ljubljane do samega kopališča

Ljudje so bili čudno enotni v svoji popolni prostodušnosti in nastopu; takšni so lahko samo ljudje, ki stoje ob znojju socialne lestvice in se jim ne da po njej do vrha, ali pa takšni, ki so že prav na vrhu, kakor vsi ti. Ako jim je bil kakšen tujec všeč, so bili prijazni z njim; ako jim ni bil po godu, jih nista ganila ne njegovo bogastvo ne njegov naslov. Že koj na prvi pogled so ločili svetlo od temnega pri ljudeh; zmerom so si izbirali samo najboljše. In kadar se je Tamara zapletla v kakšen resnejši pogovor, je opazila tudi pri se tako lahko miselnih zmerom isto: senco skrivnostne otožnosti in nekaj nerazumljivega; zdela se je, da tavajo vsi po temi, hoteč doseči nekaj duševno nedosegljivega. Njihovi nazori in njihova načela so neizmerna — kakor je neizmerna njihova dežela, kjer ne vidiš zlepa mejnika. Nič čudnega ni bilo, da se je v njihovi življenju lahko zgodilo večkrat nekaj popolnoma nepričakovanega.

Bilo je pozno popoldne, ko se je prikazal knez Milaslavski spet jasneje na Tamarinem obzorju. Zatočljena v knjigo je sedela sama v sinjem salonu, ko je menil nič tebi nič vstopiti.

»Postrezite mi s čajem, madame!« je poprosil; »kneginjo sem srečal v veži, pa mi je povedala, da vas najdem tukaj. Ali mi boste hoteli naliti skodelico?«

Tamara mu je nalila čaj in se je naslonila na zofa. Sedela je pod prekrasno sliko, ki so zaradi nje že od nekdaj zavidali Ardaševim.

Tamara je bila vesela in mirna; teh poslednjih štirinajst dni, ki jih je preživela brez globljih duševnih vtisov v prijetnih družbah, ji je spet vrnilo ravnotežje.

»Kako pa zdaj sodite o nas, madame?« je vprašal knez.

»Vsi ste prav čudaki,« je odgovorila. »Po duhu ste veliki, nadarjeni in iskriči, in vendar utegnete postati v pičlih petih minutah ti vaši obrazi pusti in brezdušni; zabava postane plehka, in kar na lepem zbežite vsi za kvartaške mizice.«

»Naravni smo in nepokvarjeni; kvarte so naša nova igrača. Navdušenost se bo podela, ko staknemo kaj novega.« Potlej je čez nekaj časa s spremenjenim glasom nadaljeval: »Vi na Angleškem imate premnogo ventilov za prekipavanje življenjsko silo... Zaradi tega ne morete razumeti druge narode, ki jim vse to manjka. Pri vas ste imeli velikopotezen vladni sistem; skoraj osem sto let so se pehali vaši državniki, da so ga spopolnili — in od listih dob se mu čudi ves svet... Zdaj si pa jemljejo socialni demokratje in plebejski kruhoborci pravico, da vse razkosojo in ugonobe. To je že nesmiselnejše, kakor če pri kvartah izgubiš pamet.«

Tamara je vzdihnila in vprašala: »Ali ste že bili na Angleškem?«

Sedel je poleg nje na zofa. »Ne; pride še na vrsto! Proti zahodu sem prišel samo do Pariza.«

»Bržčas bi se vam zdeli vsi Angleži strašansko dolgočasni, preračunljivi in zapeti,« je plaho menila Tamara. »Lov na konjih bi vam bil bržčas všeč, vendar si vas tam ne morem predstavljati.«

Nemirno je vstal in stopil h kamini; naslonil se je nanj in zamišljeno mešal sladkor v čaj. Zdelo se je skoraj kakor lahna trma, ko je dejal:

»Ali veste, da sem storil nekaj strašnega? Pozneje mi je bilo zelo žal, in kar hrepenim po vašem sočutju. Svojega arabca sem poškočeval. Ali se še spomnite Solimana, ki je bil z menoj pri sfingi?«

»Da,« je dejala Tamara.

Cene našim malim
oglasom so zmerne in
času primerne!

SMRT PLEŠAVOSTI! "MORANA" PRAVO "CUDO"!

MORANA JE USAVRŠENA ODPRAVI PRIHVAJ. EKCEME, JAČI IN HRANI LASIŠČE. TAKOJ USTAVI IZPADANJE LAS. LASJE PORASTEJO TUDI NA PLEŠASTOM MESTU. CENA STAKLENICE DO POVZETJU DIN 40.- POŠTNA DIN 7.-

MODERNA KOZMETIKA - SP LIT -

MORANA DIPLOMIRANA V LONDON OF GRAND PRIX IN ZLATO KOLAJNO

ARTIST BUX

VELIK ROMAN
IZ CIRKUŠKE
GA ŽIVLJENJA

Napisal Hans Possendorf

Za pravilne odgovore na vprašanja, nanašajoča se na razplet tega romana, razpisuje uredništvo „Družinskega tednika“ 12 denarnih nagrad v skupnem znesku 2500 din

14. nadaljevanje

„Zasebnik“, ki bi poznal žalostno usodo Cilkinih staršev, bi se bil sprico te njene izjave na moč začudil. Bux se pa ni prav nič, saj tudi pri mladem fantu, ki mu je oče padel na bojišču, ni nič čudnega, če hoče postati častnik. Za cirkuške ljudi, kakršni so bili Bux in njegovi starši, ni bilo niti najmanjšega vzroka za čudenje.

In vendar je Bux odločno izjavil: »Ne, Cilka, tega ne dovolim. Rajši te pustim nastopati s skupino Montezovih zver! Sicer pa nočoj tako ne bomo rešili tega vprašanja. Pribito je torej, da hočeš po vsaki ceni postati artistka. Naj bo v božjem imenu!«

V M. sta našla Bux in Cilka vse artiste in nameščence cirkuša Krena pri hudo dobri volji. Vsi so bili spet za dolge mesece rešeni skrbi za službo in zaslužek.

Po skoraj osem in štirideseturnem nepretrganem delu je bil cirkuš Kreno pripravljen za odhod. Natanko 10. novembra zvečer so odrinili trije vlaki.

Opoldne drugega dne so v Kehl prestopili mejo. Bux se je tistokrat vozil s prvim vlakom.

Ko je stal s Cilko v dolgi vrsti pri pregledu potnih listov, se je spet spomnil neprijetne ure v Freilassingu. Zdal bi samo še tega manjkalo, da bi se v zadnjem trenutku na meji nemških tal zgodila kakšna neprijetnost!

Toda kakor vsi drugi, je dobil tudi Bux žig za potovanje v tujino na svoj potni list.

Naposled so bili vendar pripravljeni za odhod. Lokomotiva je začela in po časi potegnila. A precej nato so se zaslišali razburjeni kriki. S sunkom je vlak obstal. Bux je malo odprl okno svojega stanovanjskega voza in pogledal ven. Tik svojega vagona je opazil dva civilista, ki sta se razburjeno prerekala z vlakovodjem.

»Ne morem pomagati, je dejal eden izmed njiju. Nalogo o aretaciji sva dobila šele pred dvema minutama. Vlak mora počakati, dokler ne ugotoviva, ali je tišek med vašimi ljudmi.«

IV

Pet mesecev je bilo minilo, odkar je bil odšel cirkuš Kreno iz Nemčije.

Tiste neprijetne minute, ki jih je Bux doživel na meji v Kehl, so bile že zdavnaj pozabljene. Nalog za aretacijo se ni tikal Vilbald Buchsbauma, temveč nekega na novo sprejetega delavca, ki ga je policija že dolgo zasledovala s tirilico. Možak se je bil dal v M. sprejeti med delavce, da bi tako laže prišel čez mejo.

Dolgo vrsto španskih mest — Barcelono, Tarragono, Valencio, Granado, Malago, Seviljo in še več drugih so imeli že za seboj; toda Španija še zdavnaj ni bila odpravljena. Prerokovanje gospoda ravnatelja Buchsbauma, da se bodo Španci sprico imenitnega programa cirkuša Krena postavljali na glavo, se je sicer ne dobesedno, zato pa po smislu res izpolnilo. Navdušenje in radoglednost španskega občinstva sta bili večji, kakor so pričakovali. Tri blagajne so morale biti od jutri do večera neprenehoma odprte. Tudi najdražji sedeži so bili vsak večer zasedeni s plemstvom in bogatimi meščani. Kmetje so prihajali — celo iz še tako oddaljenih vasi — z ženami in otroki na oslih, da doživijo čudež Krenovih fantastičnih predstav. In v Madridu, kjer je igral cirkuš že pet dni, je celo kraljevska dvojica z velikim spremstvom obiskala predstavo in kralj in kraljica sta se z ravnateljem Krenom in z njegovo ženo dolgo in pristrano pogovarjala.

Kralj si je dal razkazati vse veliko podjetje. Za vse se je zanimal; za prevoz in za oskrbo, za trgovsko in tehnično plat, za plače umetnikov in za stroške podjetja. Pošteno se je začudil, ko je slišal,

da ima cirkuš Kreno posebno poročevalsko pisarno, knjigovodstvo, bolniško osebje in gasilce, svojo lastno elektrarno, svojo lastno zavarovalnico, mizarstvo delavnico, kup ključavničarjev, krojačev in kovačev. Predvsem ga je pa osupilo, da ima na dan — milo računano — do 20.000 peset stroškov.

Drugi dan sta veličanstvi obiskali menažerijo, ki v marsikaterem pogledu zdaleč prekaša celo največje živalske vrtove. Gospa ravnateljica Krenova je morala kraljici marsikaj pripovedovati o svojih izkušnjah in uspehih kot krotiteljica levov. V znak priznanja je dobil naposled ravnatelj Kreno visoko špansko odlikovanje.

Tudi uspehi Buxa samega in njegovih živali so kraljevsko družino prav posebno zanimali. Kralj je pri ravnatelju še prav posebej povzročeval po Buxu in na svoje začudenje slišal, da je ta klovn prav za prav zdravnik, zlasti pa še hudo spreten živinozdravnik.

Drugi dan je moral Bux v dvorano hlevarno, da pregleda enega izmed kraljevih najljubših konj, ki je bil že dalj časa bolan in je čedalje bolj hiral, ne da bi španski živinozdravniki uganili vzrok njegove bolezni, še manj pa, da bi mu predpisali uspešno zdravlilo.

Pod strokovnjaškim zdravljenjem dr. Buchsbauma je žival že čez nekaj dni popolnoma ozdravela. Kralj se mu je osebno zahvalil in je tudi njega v priznanje odlikoval. Ker je prišlo pri tej priložnosti na dan, da Vilbald Buchsbaum gladko govori španski, je namignil kralj živinozdravniški visoki šoli, naj povabi učenega klovna, da bo predaval o svojih zanimivih dognanjih. Uspeh Buxovih predavanj je bil naposled ovenčan s kolajno in akademskim naslovom madridske univerze.

Zastran Cilkinega udejstvovanja pri cirkušu se zmerom ni bilo nobene odločitve. Za zdaj je sodelovala pri prvem delu sporeda: pri dveh točkah kot jahalka in potlej še pri »pas de deuxu«. Toda to še ni zadostovalo njene artistske častitljivosti.

Dne 3. aprila 1925, dan pred Cilkinim štirinajstim rojstnim dnem, se je pripetil v hlevjem šoturu velik dogodek: Judita je povrgla mladice, tri srčkane majhne tigriče. Ker je dal Bux svojo tigro zaskečiti po nekem domačem cirkuškem tigru, je bilo domnjenjo, da bo eden izmed mladicev, ako ostanejo živi in zdravi, postal cirkuška last.

Ko se je prikazal Bux v pisarni pri ravnatelju Krenu in mu je sporočil veselo družinsko novico, je ravnatelj dejal:

»Čujte, Bux, ali nima Cilka jutri rojstni dan?«

»Da.«

»Koliko bo pa stara prav za prav? Trinaest menda?«

»Ne, že štirinajst, gospod ravnatelj.«

»Res? No, potlej pa res ne more več ostati pri vas v vozu.«

»Tak, gospod ravnatelj, Cilka je vendar še popoln otrok! Kam jo boste pa deli?«

»No, če mislite, Bux... pa naj še ostane leto dni pri vas. Še nekaj sem vas hotel vprašati: ali mi ne bi hoteli prodati še ona dva tigriča — za pošteno ceno, kajpak? Nekaj posebnega imam namreč v mislih.«

»Prav žal mi je, gospod ravnatelj. Rad bi vam izpolnil željo, če bi ne imel že svojih namenov.«

Ravnatelj Kreno mu je zvedavo

pogledal v obraz. Potlej se mu je razlezel smehljaj okoli ust: »Dragi Bux, skoraj se mi zdi, da imava oba enake namene. Da bi namreč vse tri tigriče nekomu...«

»...najini skupni varovanki...«

»...darovala za rojstni dan...«

»...da bo naposled mir, in bo lahko vendar že začela nastopati z živalmi!« je smehljaje se končal Bux. Potlej je pa resno dodal: »Ali mislite, gospod ravnatelj, da lahko midva kot varuha prevzameva tolikšno odgovornost?«

Ravnatelj Kreno je zamišljeno bobnal s prsti po pisalni mizi. Potlej je dejal:

»Veste, dragi Bux, mislim, da sva brez moči. Hotela ali ne hotela: rečem vam, da bo Cilka Berndtova, ko bo polnoletna, sama šla med tigre v kletko. To si je vtepla v glavo — in midva je ne bova mogla odvrniti. Zato je kar pametno, da začne že zdaj, ko je še otrok. Priložnost je prav ugodna: s temi tigriči bo lahko kar doraščala. Pozneje ji lahko damo še nekaj drugih mladih živali, pa bo imela prav čedno točko.«

Bux je vneto prikimal.

Ravnatelj Kreno se je znova zapletil v svoje misli. In potlej je storil nekaj, kar se je le redkokdaj zgodilo: začel je govoriti o svoji mladosti.

»Da, da, živali, to je posebno poglavje. Zlasti pa stvar s tako imenovanimi divjimi zvermi. Mislim, da se sleherni človek spominja nekatere vtisov iz prav zgodnje mladosti. Včasih gre za navidezno samo neznačajne dogodke, in pozneje ne moremo razumeti, zakaj so se človeku tako globoko vtisnili v spomin. Veste, Bux, česa se iz otroških let najbolj spominjam? Povedal vam bom...«

Saj veste, da je moj oče imel skromno menažerijo, ki smo se z njo klatili po sejmi in prošenjih. Spominim se, da sem nekoč — kvečemu štiri leta sem bil star takrat — sedel neke na tleh in sem se igral z drveci; brččas v našem stanovanjskem vozu. Tedaj sem nadejano zaslišal grozovito rjovenje. Lev iz naše menažerije je obupno rjovel. Že večkrat prej sem ga slišal, pa res ne vem, zakaj je tistikrat napravilo njegovo rjovenje tolikšen vtis name. Morda zaradi tega, ker leva nisem videl in je njegov glas iz daljave mojo otroško domišljijo še posebno razburjal. Skratka, mislim sem si: Lev rjove! — ta mogočna, rumena, divja zver z veliko glavo in z mogočno grivo! In ta lev je last — mojega očeta! Ne morem vam popisati, Bux, kolikšen vtis je napravilo to dejstvo, ko sem se ga prvič v življenju zavedel, v mojem otroškem srcu! Med vsemi ljudmi, ki sem jih poznal, in izmed vseh, ki sem jih vsak dan videl, ni nihče imel leva — samo moj oče! In od tistega trenutka sem se odločil: kadar dorastem, bom tudi jaz imel leva — ne samo enega, kaj šel! Polno kletko!

Moj starši niso nikoli marali ničesar o tem slišati, da bi podedoval njihov poklic. Kasneje nas je doletela velika nesreča: mojega starejšega brata je nekega dne zagrabil naš veliki medved tako trdo s šapami, da se je fant zadušil. Od tistih dob sploh nisem smel besedice več ziniti o svojih načrtih za bodočnost. Zdal pa... zdaj imam vendar svojega leva! Ne enega, tučate... levov, tigrov, medvedov, leopardov, slonov... In čemu jih imam? Da bi zaslužil še več denarja? Bog me varuj! Denarja imam že dovolj.

In če bi ne bil takšen norec, bi lepo svoj cirkuš in menažerijo prodal in bi živel neke v miru kot premožen — rečismem: bogat mož, namesto da se potikam po svetu in trepetam, da na kakšni ponesrečeni turneji morda v nekaj tednih vse izgubim, kar sem si v desetletjih pridobil. Toda cirkuš in živali te ne izpustijo več! Jel', Bux? In vi še zmerom trdite, da ni cirkuške romantike? Človek božji, če to ni romantika, naj me vrag vzame!«

Le redkokdaj je ravnatelj Kreno »privatno« toliko govoril s kakšnim artistom. Posledica tega pogovora je pa bila, da je dobila Cilka Berndtova za štirinajsti rojstni dan od svojih varuhov dve krasni darili: tri mlade tigriče in dovoljenje, da postane krotilka.

Ko je bilo sedem in pol mesecev pozneje — sredi novembra 1925 — španske turneje cirkuša Krena konec, so se vsi trije tigriči razvili že v prav zastavne korenjake. Cilka je prebila pri njih skoraj ves dan in se je igrala z njimi tako nebržno in tako brez strahu, kakor da bi imela v kletki tri nedolžne mačice. In vendar jo je marsikdaj katera živalca oprasnila in vgriznila; neki ugriz na ramenu je bil celo tako globok, da je moral Bux šivati rano in je morala Cilka kljub takojšnji injekciji tri dni ležati v postelji zaradi zastrupljenja.

V

Po več ko enoletni odsotnosti se je 19. novembra vrnil cirkuš Kreno spet na nemška tla.

Opoldne je privozil vlak št. 1 na obmojnjo postajo Breisach. Tudi Buxov voz je bil na tem vlakcu.

Ko je Cilka Berndtova hotela stopiti iz voza, da bi se postavila v vrsto pri pregledu potnih listov, sta stopila dva tujca k njej.

»Rada bi govorila z artistom Vilbaldom Buchsbaumom. To je menda njegov voz, ne?«

»Da, toda gospoda Buxa ni v vozu.«

»Kje pa je?«

»Odpeljal se je že naprej!«

Oba gospoda sta se brž spogledala. Potlej je starejši od njiju dejal: »Po pravici nama morate povedati, mala gospodična. Od policije sva.«

»Od policije?« Cilka ju je nezaupljivo premerila.

»Prosim, tukajle sta najini izkaznici! Tako, zdaj nama pa povejte, kdo ste vi!«

»Cilka Berndtova. Gospod Bux je moj varuh.«

»Ali stanujete skupaj z njim v tem vozu?«

»Da.«

»Potlej morate vendar vedeti, kje je gospod Bux.«

»Saj vam pravim, da je že pred nami. Danes zjutraj je izstopil v Mühlhausnu in se je odpeljal s posebnim vlakom po drugi progi; mislim čez Mühlheim.«

Cilka je govorila resnico. Bux se je bil odpeljal naprej do Freiburga, da bi tam uredil pri gosposki nekaj formalnosti zaradi svojih živali.

»In kje tiči zdaj?« je dalje pozvedoval uradnik.

Cilka je že hotela reči, da se bo v Freiburgu spet sešla z Buxom in da se bo odondod tudi on peljal s transportnim vlakom. Toda zdajci se ji je zdelo pametnejše, da ne izda ničesar o njegovem trenutnem bivališču.

»Ali se mar gospod Buchsbaum ne pelje v M., kjer ima cirkuš Kreno svoje stalno bivališče?«

»Tudi tega ne vem, je skoraj zafukljivo odgovorila Cilka.«

»Kje je pa ravnatelj?«

»Ta je že zdavnaj z avtomobilom v M.«

»Res? Potlej morava pač kar zdaj Buchsbaumov stanovanjski voz preiskati.«

»Za vse na svetu ne! Kaj pa mislite!«

»Otrok, ne delajte neumnosti! Od policije sva — in izmikanje vam nič ne koristi.«

Tedaj je Cilko popadel strah: Kaj ima le njen stric s policijo opravka? Že je hotela reči, da bo najprej vprašala nadzornika Friedenthala, potlej si je pa mislila, da je morda boljše, če ne zbujajo nepotrebnem pozornosti, česa se pa ima stric bati od policije? Smešna reč!

Spet je splezala nazaj na loto, odklenila vrata stanovanjskega vo-

KANIBAL

je najraje pečenko raziskovalca Afrike; ako mu prija, dober tek!

Naša najljubša jed so

Bilo kod Ki-Ki povsod!

za in dejala: »Prosim, vstopita! Toda pazita mi, da ne preplašita štoklje in našega Vrančka. Ali bi mi ne mogla povedati, po kaj sta prišla?«

Spet sta se uradnika zgovorno spogledala. Potlej je eden izmed njiju vprašal: »Ali ima gospod Buchsbaum kakšno palico?«

»Celo dve!«

»Ali bi nama pokazali ti dve palice?«

»Prav rada. Počakajta malo!«

Cilka je izginila v voz in se je čez sekundo spet vrnila z dvema palicama v roki.

»Tale bo!« je vzkliknil mlajši uradnik vneto in segel po palici z usnjnim ročajem. »Stojte!« je vzkliknila Cilka. »Vzeli je pa ne boste!«

»Zal morava, mala gospodična!«

»Pa jo boste spet vrnili gospodu Buxu?«

»Bomo videli!«

»Potrdilo zahtevam!« je odločno izjavila Cilka.

Uradnik se je dobrodušno nasmehnil. »Kakor želite!«

Brž je napisal potrdilo in ga izročil Cilki.

Potlej sta se moža hlastno poslovila in odšla.

V Freiburgu sta se Bux in Cilka spet sešla. Cilka mu je brž in razburjeno povedala, kaj se je v Breisachu zgodilo. Buxov obraz je postal za odtonek bolj bled, vendar je popolnoma mirno dejal:

»Nikar se ne razburjaj, Cilka. Zadeva s palico je žaljava juha, ki mi jo je Benson skuhal. Mu že še povrnem — in ne prepričilo!«

»Gotovo si spet koga pretepel, stric Bux?« je vprašala Cilka in obraz ji je precej spet razjasnil smehljaj. Vedela je, da ima stric Bux malo pregibno zapestje.

»Ne, stvar je mnogo bolj zmotana, Cilka.«

Vam bo pomagal, da zopet dobite zdravje s pomočjo zdravilnih lastnosti zelišč. — **HERSAN CAJ** Vam bo ublažil obolenje pri menjavi in bolečinah pri mesečnem čiščenju (menstruaciji). — Ali Vas nadleguje preobila maščoba (debelost)? — Hočete biti vitki? — Potem lahko uporabljate **HERSAN CAJ**.

Zakaj trpite bolečine pri revmatizmu in protinu (gihtu), ko to ni potrebno? **HERSAN CAJ** je sredstvo, ki Vam more olajšati bolečine.

HERSAN CAJ pomaga pri napenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemoroidih).

Ali res ne veste, da je **HERSAN CAJ** dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic?

HERSAN CAJ se dobiva samo v izvornih zavrtkih v vseh lekarnah. Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec pri:

„Radiosan“ Zagreb

Dukljaninova ulica 1.

Reg. S. št. 19.834-33.

POJDI TE TUDI VI, ki čitate ta oglas, v popolnoma prenovljene lokale staroznane

gostilne „Lovšin“ v Gradišću štev. 13

(pri dramskem gledališču)

In počutili se boste udobno. Postrežba je izborna, vina so pristna in naravna. Pivo je vedno sveže. S hrano bodo abonenti kakor tudi ostali gostje v vsakem oziru zadovoljni.

Naš ponos

Zavrgli smo stare stroje, a s pomočjo novih, najmodernejših izdelujemo tako obutev, da moremo, bodisi v kvaliteti ali v izdelavi tekrovati z ameriškimi proizvodi.

Naše trgovine so založene z novo vrsto moških polčevljev, h katerim je priloženo kopito, nova LORD krema, flanelasta krpa za čiščenje in vezalke. To vse dobite za ceno

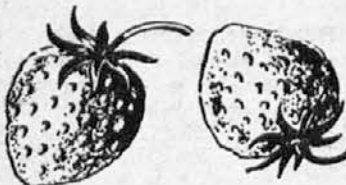
DIN 199.—

Obiščite našo prodajalno in pome-rite si naše zadnje modele!

Neutrudljivo delamo na tem, da izpopolnujemo našo proizvodnjo in tako moremo zadovoljiti najboljšega gospoda z najfinejšim okusom.

Bata

Zdaj pride čas, da se iz

in drugega sadja napravijo okusne marmelade in sadna žolca z

Opekta

z 10 minutnim kuhanjem. Opekta in recepti se dobe pri Vašem trgovcu.

Za vkuhanje sadja rabite

Dr. Oetkerjevo

pomožno sredstvo za vkuhanje

MALI OGLASI

KATERA INTELIGENTNA srčno nabražena gospodična bi pomagala mlademu inteligentu, ki je sedaj cestni pometal do nadaljnjih študij. Resne dopise na upravo pod »Pometalce«.

MLADENIČ ZDRAV, TREZEN, vajen vseh del, sprejme kakršno koli službo. Ponudbe na: Ciril Sever pri g. Erzenšek, p. Sevnica 79 na Savi.

GOSPODIČNA STARA 25 LET želi resnega znanja v gospodstvu, starim do 30 let. Le resne dopise na upravo Družinskega tednika pod »Osamljena«.

INTELIGENTEN DRŽAVNI USLUŽBENEC želi spoznati gospodično čiste preteklosti, dobre vzgoje in večjo gospodinjstvo, iz posestniške hiše. Neanonimne dopise upravi pod šifro: »Harmonija«.

PRODUKTIVNA ZADRUGA ČEVČARJEV V TRBOVLJAH sprejme izvrženega delavca za žensko in moško galanterijsko delo. Stalna služba, eksistenca! Nastop takoj!

ŠIVALNI STROJ znamke Nauman skoraj popolnoma nov, na prodaj. Naslov pove uprava »Družinskega tednika«.

UCITELJICA 27 LET, čedna, dobra gospodinja, želi pred celibatom poročiti značajnega dobročrtnega inteligenta. Ponudbe pod: »Zelim biti mamica« na upravo.

NOVOSTI
lepe vzorce
za pumparice, športne obleke
nudi ceneno
Presker
Sv. Petra cesta števil. 14

Pred noge Vam položim najboljše,
kar imam: „EUCERIT“

EUCERIT je krepilno sredstvo za kožo, ki zvišuje njeno naravno odpornost. Samo NIVEA vsebuje Eucerit in zato ne morete dobiti ničesar, kar bi bilo »enako dobro« ali »bolje«. NIVEA zmanjšuje nevarnost sončnih opeklin in daje Vaši koži hitro lepo rjavo barvo.

**NIVEA
CREME**

Hranilne vloge

prodaste ali kupite zelo ugodno potom moje oblastveno dovoljene pisarne. Takojšnja gotovina.

Rudolf Zore, Ljubljana
Gledališka ul. 12 Telefon 38-10

Poravnajte naročnino!

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9

Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, topimetrov, barometrov, barometeretrov, hygrometrov i. t. d. — Raznovrstne ure, zlatina in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Zdravniški »prave«

Urlepiča je povozil avtomobil.
»Ali je mrtev?« vpraša gospa Urlepičeva zdravnika.
»Da!« odgovori zdravnik.
Tedaj se ponesrečenec dvigne na komolce in zaječi: »Ne, živ sem!«
»Mir,« ga nahruli žena, »zdravnik bo menda bolje vedel!«

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s
KURIVOM
pri trvdki
RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem

Proti malokrvnosti,

bledici, slabosti in pomanjkanju teka je

»FERRODOVIM«

preizkušena in priporočljiva zdravilna specialiteta. »FERRODOVIM« je prijetno sladko zdravilo, zlasti za slabotne in v rasti zaostale otroke, posebno za otroke, ki ne jedo radi. »FERRODOVIM« je zdravilo za ženske, katere po porodu oslabijo vsled izgube krvi in za one, katere vsled malokrvnosti izgubijo svoje mesečno perilo. Za dober uspeh zadostujejo 2 do 3 steklenice.

»FERRODOVIM« razpošilja po povzetju: Mr. ph. A. MRKUSIČ, lekarnar, MOSTAR, Primor. banovina. Poštni predal 30 d. Cena i steklenice Din 40.—, 3 steklenice Din 110.— (franko, dobiva se v vseli lekarnah. Oglas reg. pod S. Br. 6082/3-2)

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

Knjižna založba tiskarne Merkur d. d.

v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23a

opozarja na naslednje knjige svojo založbo:

Dr. I. Matko — PERKUSIJA IN AVSKULTACIJA	120'—
Dr. Vidmar M. — MOJ POGLED NA SVET	100'—
Dr. Vidmar M. — OSLOVSKI MOST	100'—
Claude Anet — ARIJANA, roman, vezano	30'—
Conan Doyle — POZNA OSVETA, roman, vezano	24'—
Gabršček A. — GORIŠKI SLOVENC I. del	80'—
Kreft — V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, roman, vezano	24'—
Rehar R. — PESMI O KRALJEVICU MARKU, broširano	20'—
Rehar R. — POPOTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI, broš.	12'—
Spicar J. — MARTIN NAPUHEK, igra, broš.	10'—
Vachek E. — KRI NE KLIČE PO MASCEVANJU, broš.	48'—
	vez. 54'—
Ivo Šorli — IZBRANI SPISI, obstoječi iz šestih knjig, broš.	230'—
	vez. 320'—
Mala knjižnica — Jurčič: SOSEDOV SIN — Dr. B. Škerlj:	
CLOVEK — Beecher-Stowe: KOČA STRICA TOMA —	
Goethe: EGMONT — Horatius Flaccus: PESMI — Storm:	
JEZDEC NA SERCU — Jan Neruda: MALOSTRANSKE	
POVESTI. Vsak zvezek stane broširan din 15'—, vezan	20'—

Na vse gornje cene dovolimo onim naročnikom, ki se sklicujejo na naš oglas v »Družinskem tedniku«, 20odstotni popust.